27 ŞUBAT 1976 BEŞ LİRA

Sebil

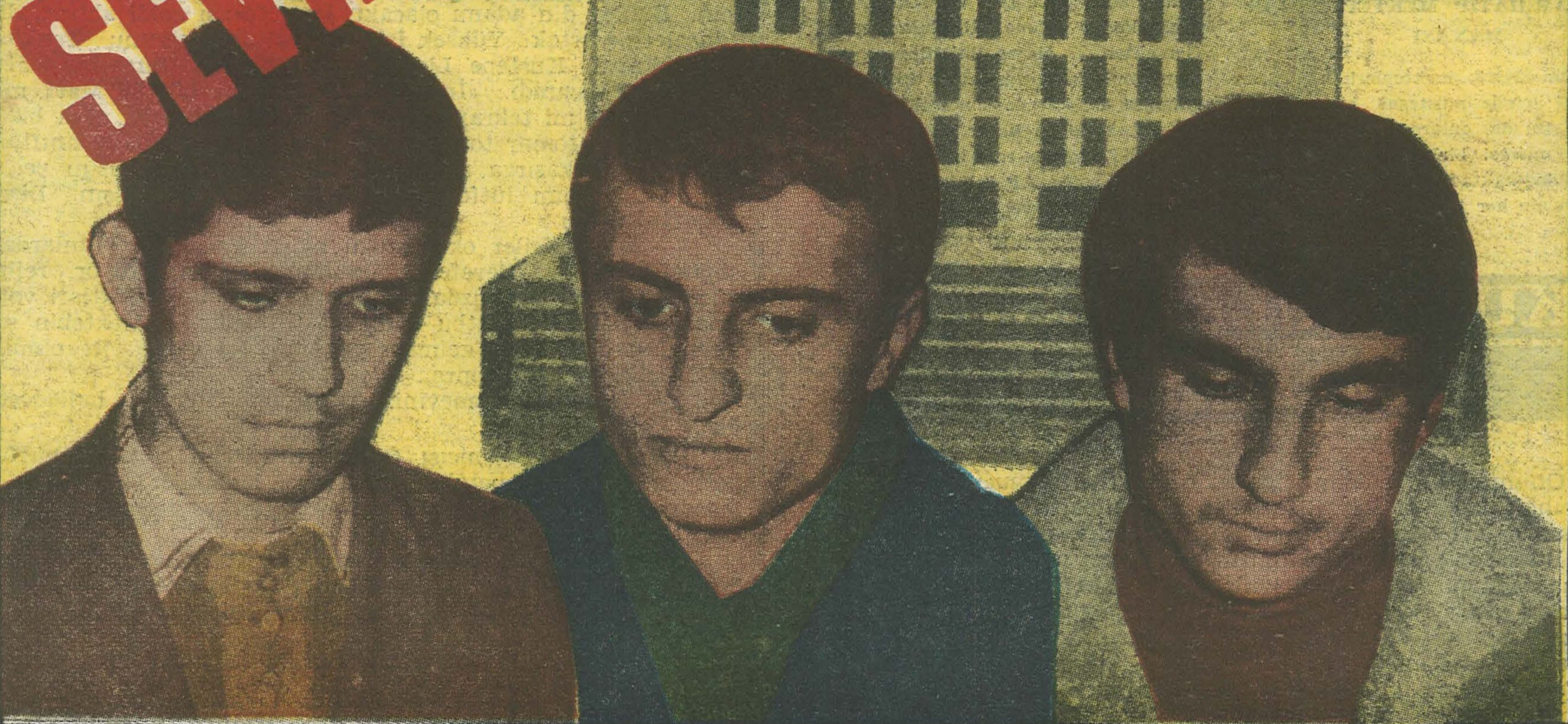
Siyasi, Edebî, Tarihî HAFTALIK GAZETE

herşey hak için

Sahib ve Başyazar KADİR MISIROĞLU

İSTANBUL İMAM HATİB MEKTEBİNDEN KOVULAN ÜÇ GENCİN FERYÂDI:

M. KEMAL PAŞA'YI SEVMEMEK SUÇ MUDUR?

Sebil

TAHLİL

Kemalist İnkılâbın Fârikaları

1 — LÂDİNÎLİK

— 3 —

Biz burada herşeyden önce, lâiklik prensipinin ortaya çıkmasına âmil olan felsefî görüşleri, İslâm miyârına vurmak sûretiyle muhâkeme ve muhâsebe etmek istiyoruz. Zira dinin her biri birer iman umdesi teşkil eden metafizik gerçekleri üzerinde şüphe ve tereddüt tevlid eden bu felsefi görüşlerdir ki; bilâhare siyâset sahnesinde «lâiklik» adıyle bir prensip halinde tebellür etmiştir. Bu görüşlerin merkez sikletini «pozitivizm» teşkil eder. Pozitivizm, İslâm'la birlikte metafizik hakikat ihtiva eden her düşüncenin temeline konulmuş bir dinamittir. Bilâhare kendisine muâvin bir görüş olarak ortaya çıkan «siyantizm» yani ilimcilik (müspet ilimcilik) ile elele vererek 19. Asır materyalist münevver tipini inşâ etmiştir. Bunları birer birer ve kısaca tahlil etmek istiyoruz. Ancak bu yapıldığı takdirdedir ki; lâiklik prensibinin temel mesnetleri kavranabilir ve Kemalist inkılâblara âmil olanların cemiyet hayatına bakışlarına hâkim olan temel yanlışlar ortaya konulabilir.

a) Pozitivizm

Muharref Hristiyanlığa cephe alan Garp münevverinin düşünce ve hareketlerine temel ittihaz ettiği ilk sistemli fikir, pozitivizm'dir. Bu görüş, gerçeği lâbratuvara hapseden ve ona vusûl için yegâne vâsıta olarak havass-ı hamse'yi (beş duguyu) kabul eden bâtıl bir telâkkidir. Müsbet ilimler için doğru ve mantıkî olan bu telâkkîyi, bütün gerçekler hakkında hüküm vermeye müncer olabilecek derecede şumûllendirmek, metafizik hakikatleri fedâ etmekten başka bir netice tevlid etmez. Nitekim önce Garp'ta sonra da bizde tamâmen böyle olmuştur.

Pözitivizm'in yalnız İslâm'ı değil, bütün dinlerin itikâdi esaslarını redde müncer olan bu tavrı, Garp'ta aklı selim sahiblerinin dehşetli aksülamelleriyle karşılaşmış ve kısa zamanda onun sakatlıkları ortaya konulmuştur.

Kısaca ifâde olunmak gerekirse pozitivizm'in «küllîlik» ve «zarûrîlik» gibi iki temel prensibi kendi iddiaları ile tenâkuz teşkil etmektedir. Meselâ: Labaratuvarda normal basınç altında saf bir suyu kaynattığınızda harâret derecesi belli bir hadde varınca, suyun buharlaştığı görülür. Bu tecrûbeyi ne kadar değişik su ile tekrarlıyabilirsiniz?.. Bir, beş, on, bin, onbin milyon... Nihayet bir hududu var değil mi?!. Halbuki Kâinat'taki sular nihâyetsizdir. Binâenaleyh mahdud miktardaki su üzerinde yapılan bir tecrûbenin gös-

Kemalist İnkılâbın

— IX —

Kadir Mısıroğlu

terdiği neticeyi, yani suyun belli bir derecede kaynaması keyfiyetini, ta'min ederek bütün sulara teşmile mecbursunuz. Bunu yapmadıkça tecrûbelerinizin neticesini bir fizik kanunu halinde ifâde edemezsiniz. İşte bu zarûretledir ki; belli sular tecrübeye mevzu kılındıktan sonra «bütün suların aynı şartlar altında aynı hararet derecesinde tebahhur eylediği» ifâde olunmaktadır. Bu hüküm, pozitivizm'in gerçeği ancàk labaratuvardan çıkabilecek bir vasıfta telâkki eylemesine ve labaratuvarda isbâtı kâbil olmayan herşeyin butlanına hükmetmesine mugâyirdir. Buna rağmen de pozitivistlerce kabul olunmaktadır. Halbuki tecrübe edilen sular, edilmiyenler yanında bir hiçtir. Bu sebepledir ki, eskiler bu gibi hükümlere müncer olan istikra' ameliyesine «istikra-yı nâkıs» derlerdi. Pozitivizm'in buradaki istikra'nın noksanlığını kâale almıyarak vâsıl olduğu hükmü, umûmîleştirmesi, maddi labaratuvardan -tâbir câizse- zihin lâbaratuvarına dönmesini ve bulduğu gerçeği orada ta'mim ve temâdî ettirmesini ifâde eylemektdir. Halbuki, mütefekkirlerin metafizik hakikatler için yaptıkları da bundan başka bir şey değildir.

Pozitivizm, - yukarıdaki misal üzerindeki teşrih etmek gerekirse - eşyanın muayyen evsâfı bizzarûre hâiz bulunduğunu, yani suyun belli şartlar altında, muayyen bir harâret derecesinde kaynamasının zarûrî olduğunu kabul etmektedir. Fakat ne yazık ki, bu zarûreti de lâbaratuvarda isbât edememektedirler. Hal böyle iken, bunu isbat edemediği halde, kabul ve ilân eylemektedir. Üstelik hem bu «zarûrîlik» ve hem de yukarıda izah edilmiş olan «küllîlik» prensiblerini kendisine temel ittihaz etmiş durumdadır.

Bu kısa izahat göstermektedir ki; pozitivizm, müsbet ilimler sahasında faydalı ise de ilimler felsefesi ve bütün metafizik hakikatler için harekete geçtiği anda dehşetli tenâkuz çukurlarına yuvarlanmaktadır. Ne yazıktır ki; böylesine çürük bir zemin üzerinde bulunan pozitivist telâkkiler, bütün ondokuzuncu asır boyunca Avrupa'ya hâkim olmuş ve materyalizmin temel istinadgahlığı rolünü oynamıştır. Türk münevveri, Garb'ı asgari yüz yıl geriden tâkip ettiği içindir ki; çoktan pabucu dama atılmış bulunan bu bâtıl telâkki, kâh mücerred «pozitivizm» ve kâh da onun eseri ve müvellidi olan «materyalizm» sûretinde Kemalist inkılâbların hâkim ve âmil ruhunu teşkil etmiştir.

Bilhassa yirminci asırda arka arkaya iki büyük Cihan Harbi geçiren Garp âlemi, bel bağladığı pozitivizm'in acı neticeleriyle karşılaşmış ve binbir musîbetin ikaziyle «spiritüalist» yani ruhçu telâkkilere meyletmiştir. Bunlar arasında en hâkim bir mevkide görünen «entivisyonizm» yani sezgicilik gerçeğe ulaştıran vesâit arasına havass-ı hamse dışında bir de «hads» yani sezgiyi katmanın lüzum ve ehemmiyetini ortaya koymuştur. Gerçekten mistiklerin, dinî tecrübeler esnâsında vâsıl oldukları gerçeklerden şüphe edilemiyeceğini müdafaa eden entivisyonizm'in kurucusu Bergson'un görüşleri ile Şark'ın mutasavvıflarınca «mükâşefe ehli» ne atfedilen fikir ve hareketler arasında müthiş bir yakınlık ve hattâ benzerlik görülmektedir. Ancak burada gerekli olmıyan tafsilâttan kat'annazar şu kadarını söyliyelim ki; Bergson, Şark'ta bir çok çeşitleri ortaya konulmuş bulunan hads keyfiyetinin, sâdece bir tânesini tanımış, onunla pozitivizm'in ilzâmını sağlayabilmiştir. Ne yazıktır ki; Türk münevveri kendi kültür âleminin tabii bir mahsûlü olan ruhçu telâkkilerle pozitivizm ve materyalizm'in karşısına çıkamamış ve ona teslim olmuştur. Tefekkürü (!.) Kemalist inkılâbların çerçevesini aşmayan ve bayram nutuklarıyla şartlanmış bulunan yarı münevverlerimizin çoğunun halâ da bu bâtıl inanış ve anlayışa bir nass sadakatıyle bağlı bulunduklarını görmek cidden elem vericidir.

b) Siyantizm

Siyantizm, de materyalizm gibi belli bir ölçüde pozitivizm'in eseridir. İlmin hudutsuz bir kuvvet ve kudret kaynağı olduğuna inanan bir görüştür. Burada «ilim» sözünü «müsbet ilim» manâsında telâkki etmek gerektir. Kemalist inkılâba hâkim olan görüşlerden biri de budur. Fakat siyantizm'in Türkiye'de terviç ve takdir olunması, Kemalist inkılâblar mevsiminden çok evveldir.

İslâm'ın bütün metafizik gerçeklerini reddeden Tevfik Fikret:

«Bir gün yapacak fen şu siyah toprağı altın,
Her şey olacak kudret-i irfanla inandım.»

derken tamâmen siyanist bir görüşü ifâde ediyordu. İttihat ve Terakki Cemiyeti'ne fikir babalığı yapan ve bir devrin münevverlerini şiirin büyüleyici sihri ile idlâl ve ifsâd eden Tevfik Fikret, yukarıya alınan beytinde - elbette ki - maddi eşyadan herhangi birinden altın yapmayı murad eden «simya ilmi» ni kastetmiyordu. Devrinin bütün münevverlerine ârız olan bir hastalığın şâir lisanında in'ikâsı olan bu beyit, müsbet ilimlerin birgün her müşkili mutlaka hall-ü fasl edeceğine dâir inancı ifâde ediyordu.

Halbuki müsbet ilim, mahdud vesâit ile gerçeklerin mahdud bir sahasında faaliyet gösterdiği cihetle, Onun fizik ve metafizik bütün bir gerçekler manzumesi hakkında sadra şifa bir neticeye vâsıl olamı-

— Yavuz Sultan Selim Han, Mısır seferinden dönünce, «halk alkışlar da nefsime gurur gelir.» diye Üsküdar'da bekleyip hava karardıktan sonra şehre girmişti —

Reisicumhur'un gelmesinden bir gün önce bütün Istanbul gazetelerinin birinci sahifeleri tamamen karşılama merâsimi ve hazırlıklara tahsîs edilmiş. Meclis Reîsi Kâzım Paşa' Ankara'dan kalkıp gelerek hazırlıkları kontrol ediyor. Halkçı devletin Reîsi Cumhuru, Padişahların sarayında ikamet edecek.. (29 Haziran 1927 tarihli Vakit Gazetesi — Evvelki hafta konulan klişe de bu gazeteye âidken zuhulen «Akşam» olarak yazılmıştır.

anatomisi

yacağı âşikârdır. Metafizik hakikatleri güyâ aksini isbat sûretiyle bertaraf edecek ve bunların butlânını fiziki hakikatler gibi gayrı kabil-i inkâr bir sûrette ortaya koyacaktır. Halbuki müsbet ilimlerin metafizik saha hakkında rey ve fikir beyânına sâlih vesâite mâlik olmadıkları ortadadır. Bu sebeple siyantizm'in ilmi mâbud, ittihaz eden telâkkisi, tamâmen yanlıştır. Ve Garp'ta çoktan ayak altı edilmiştir.

Hal böyleyken Kemalist inkılâbların bir numaralı âmil ve fâili olan M. Kemal Paşa:

«— **Hayatta en hakiki mürşid ilimdir.**» vecizesiyle aynı görüşü ifâde etmektedir. Hem de yanlış olarak!.. Zira bu sözün aslı Hz. Ali'ye âittir. Ve O'na âid olanı «Mürşit ilimdir.» şeklindedir. M. Kemal Paşa bunu değişik bir şekilde ifâde ederken, mantıki bir tenâkuza düşmüştür. Şöyle ki; birşey ya hakikidir, veya değildir. Hakîkat derecelenmez. Bu itibarla «en hakiki» sözü mantıken yanlıştır ki kendisinin de Hz. Ali'nin sözüne ilâvesi bundan ibârettir.

Kemalist inkılâblara siyanist bir telâkkinin hâkim olduğunu bu inkılâbı metheden ve binnetice İslâmî hakikatlere dil uzatan bütün eserlerde bulmak mümkündür. O derecede ki, mektep kitaplarına seçilip konulan güyâ edebî yazı parçaları bile bu bâtılı nasıl ve ne ölçüde tervic eylediklerini isbâta kâfidir. Biz, binbir misâl içinden sâdece bir tanesini zikrederek mes'elenin daha iyi anlaşılmasını temin etmeye çalışacağız.

Yüksek İktisad ve Ticaret Mektebi Talebe Cemiyeti tarafından neşredilmiş bulunan ve bu mektebde verilmiş takrirlerin bir araya getirilmesinden teşekkül eden Prof. Suphi Nuri İleri'nin «Sevr ve Lozan» isimli eserinden şu bir kaç pasajı birlikte okuyalım:

«... **Biz Lausanne'a gayrı müslim Osmanlıların yüzünden gittik. Gayrı müslim Osmanlılar ise bize Fatih'in bıraktığı müthiş bir belâ idi. İstanbul'u almakla kazandığımız menfaati, bu gayrı müslimleri yaşatmakla uğradığımız zarar ile, mukâyese edecek olursak neticede aldanmış olduğumuzu görürüz.**

Fâtih İstanbul'u aldıktan sonra, tarihin bir millete ancak bir defa verebildiği büyük bir fırsatı elinden kaçırdı diyenler de vardır. Bir kararı ile hemen ve birdenbire Şarki ve Garbî Romanın en büyük imparatoru Avrupa'nın ve hatta Dünya'nın yegâne pâdişahlar pâdişahı olabilmesine ramak kalmıştı.

Fâtih İstanbul'u aldıktan sonra hem Katolik Papa'nın hem de ortodoks Patrikin Hristiyanlığı kabul teklifleri karşısında kaldı. Birinin teklifini kabul ile diğerini kendisine düşman edecekti. Hem de muzaffer bir dinin kuvvetiyle yürüyen bir pâdişah ve kumandandı. Mağlup ettiklerinin dinini kabul etmesi belki de o vakit bile müşküldü Kabul edeydi vâkıa o vakit Türk Milleti bütün âlemin efendisi olacaktı.

Hicretten yüz sene sonra, sırf bir maddî menfaat sâikasiyle ve ezcümle ulularının emir ve kumandası altında, hep birden bu yeni bir ümmetçilik politikasına fedâ ettiler.

İlk defa maddî bir alâka olan din git gide Türklerin yegâne mâneviyâtını teşkil etti. Bu tarihî hakikatı anlamak için acaba Michelet'in manevî kaygılarına hak vermekten ise Karl Marx'ın tarihî maddiyetçiliğine daha fazla ehemmiyet vermek doğru olabilir mi? Her halde Sévres felâketine kadar bizi sürükleyen fecî âkıbet bu suâlin cevabını hazırlamaktadır.

İşte bu muazzam, müthiş, gayrı hissî, sırf menfaat üstüne müesses fırsatı, her nedense kaçırdıktan sonra bâri, Fâtih, yapılması lâzımgelen şeyi iltizam edeydi. Yani gayrı müslim Osmanlıları bir emri ile İslâm ile müşerref kılaydı. Bosna ve Hersek'den, Arnavutluk'ta başladığı İslâmcılık siyâsetini bâri bütün ülkesinde şiddet ve kat'iyetle tâkip edeydi. Hasılı dini yalnız manevî bir gâye değil, bir defa da maddi bir vasıta diye telâkki edeydi. Hayır, bunu da yapmadı. Defterdar efendinin Hristiyanlar da İslâm olursa vergi azalır, devletin hazinesi boş kalır diye hasis bir menfaat için mırıldanmasını duyduğu halde Fatih, asırlarca torunlarının başına musallat ettiği püsküllü belânın feciâtını göremedi. Zaten İslâmiyet hep böyle hareketi emrediyordu. Gayrı müslimlere verdiği fermanlar ile Rum Ortodoks Patrikhânesi'ne, hatta Bizans İmparatorlarının tanıdıkları hak ve selâhiyetlerden fazlasını bahşetmekle Fatih, hiç de dürbin olmadığını hazırdaki menfaate istikbâli feda eder bir devlet adamı olduğunu, her ne denirse densin, Hristiyanlara karşı büyük bir meyli olduğunu pek açık bir sûrette hattâ bizim aleyhimize olarak isbat etmiştir.

Bu Patrikhâne fermanları yetmiyormuş gibi, bir de Venedik ve Cenevizlilere, bol keseden bahşettiği fermanlar ile başımıza asırlarca belâ kesilen Capitülationlar ile de devletini hükûmetini ve milletini, daha tâ ilk mes'ud gününden itibaren felce uğrattı, bunların ölümlerini hazırladı.

(Devamı var)

FİLDİŞİ KULEDEN

Cemil Meriç

Neden Bir «Dünya Görüşü»müz Yok?

— I —

Yeni bir Mefhum «Weltanschaung»:

Her çağın gözde kelimeleri var, her çağın ve her ülkenin. Felsefe, ideoloji, dünya görüşü (Weltanschaung): Avrupa'nın aşağı yukarı aynı manâya gelen üç rakip kelimesi, Felsefe, fazla Yunan, fazla Ortaçağ, fazla Onsekizinci asır.. Yani ihtiyar ve aşınmış. Onun yerini tutsun diye uydurulan ideoloji, beklenmedik manâlar yüklendi, koruyamadı kişiliğini. Beşerî ilimlerin bütününü kucaklayacaktı; içtimaî sınıfların yarı hakikatlarını ifade eden bir lâfız oldu. Weltanschaung, Avrupa dillerine Almanca'nın armağanı, bâkir ve müphem. İtibarını bir parça da seyyâliyetine borçlu. Bir yerde ma'şerî şuur, bir yerde kültür ve medeniyetin sözlü veya yazılı fezlekesi, bir yerde hayat üslûbu. Hem bir nazariye, hem bir aksiyon.

Batı ülkelerinde büyük bir hüsnü kabul gören bu nevzuhur mefhumu çeşitli temâyülleri dikkate alarak tarife çalışalım: Bir medeniyet câmiasının, bir milletin veya içtimaî bir sınıfın hayat tecrübesini hülâsa eden insicamlı bütün. Yazar da, filozof da bu ortak kaynaktan ilham alır. Biri hayâl ve teşbihlerle kelimeleştirir weltanschaung'u, öteki mefhumlarla. Dünya görüşü, bir çağın veya çağların eseri - bir sınıfın veya sınıfların. Ferdî düşünceleri besleyen ana toprak. Her mimar, o büyük âbideyi, bir kat,birsütun veya bir kabartmayla zenginleştirir. Bina ne kadar genişlerse genişlesin, hep aynıdır. Kısaca, felsefeler ferdîdir, dünya görüşleri içtimaî. Bu izahların aydınlığında, batı insanının şuuruna istikamet veren temel düşünceleri üç başlık etrafında toplamak kaabil:

Hristiyani Dünya Görüşü:

Hristiyanlık, sınıflı bir cemiyette doğmuştur ve hakîm sınıfın (yani toprak aristokrasisinin) çıkarlarını dile getirir. Varlıklar, ameller, değerler, biçim ve kişiler.. değişmez bir mertebeler dizisi içinde sıralanırlar: zirvede Tanrı, sonra Sezar, sonra Kilise.

Bir dünya görüşünden çok bir sınıf yalanı; ortaçağın bütün adâletsizliklerini, meşrûlaştıran bir ideoloji. Sözde cihanşümul olan Hristiyanlık, hakikatta yalnız Avrupa insanının, daha doğrusu bir avuç oylâk ve ayyaş derebeyinin şenâat ve cinâyet fetvâcısıdır. İnsanları duvarlarla ayırır birbirinden, sınıflar arasındaki uçurumu ebedileştirir. Öbür dünya yoksullarındır; deve iğnenin deliğinden geçerse, zengin de cennete gidebilir. Kısaca, kanlı çatışmaları önlemek, adâletsiz bir düzeni sürdürmek arzusuyla mukaddesleri tahrif eder, Hristiyanlık. Hz. İsa'nın muharref dini. insan şuuruna vurulan bir zincir olur.

İktisâden gelişen üçüncü sınıf (yani burjuvazi), şatoyu devirmek için kiliseyle savaşmak zorundadır. Asırları kucaklayan bu savaş, Avrupa milletlerinin ortak kavgasıdır. Reform, rönesans, aydınlıklar çağı, bu büyük kavganın belli başlı safhaları. Burjuvazi kendi çıkarlarını insanlığın çıkarları gibi takdim ederek, dünya görüşünü parça parça kurar. Hülâsa edelim: Hristiyanlık önceleri bir insanlık diniydi. Kilise, ezilenler adına konuştuğunu iddia ederken, yalan söylemiyordu. Ama Hristiyanlıkta dünya ile din, Sezar'la Hz. İsa ayrıdırlar. Ve iki efendiye birden hizmet edilemez. Ya Sezar, ya İsa! Kilise kayıtsız şartsız Sezar'ın emrine girer ve yığınları uyuşturmak, isyanları önlemek, soylu haydutların tahakkümünü sürdürmek için tanrıya yalan (haşâ) söyletir. Draper haklı: ilmin tarihi, zekâ ile kilisenin mücadelesi tarihidir.

Burjuva Dünya Görüsü:

Adına ister Liberalizm denilsin, ister ferdiyetçilik, bu dünya görüşü üç sütun üzerinde yükselir: Hürriyet, Akıl, Ferd. İnsan ve Vatandaş Hakları Beyannâmesi'nde en kâmil ifadesini bulan bu siyasî felsefeye göre sınıflar yoktur artık, yeni çağ insanlığın çağıdır. İnsan hür doğar ve eşit haklara sahiptir vs. İmtiyazları ve imtiyazlıları deviren Fransız İhtilâli «üçüncü sınıf»ın eseridir. Üçüncü sınıf, çalışan, vergi veren, adsız ve haysiyetsiz kalabalık. İktisadî manâda bir sınıftan çok, bir sınıflar halitası. Zafer, bu garip halitayı, tabiî unsurlarına ayırır. Üçüncü sınıfın en zengin, en şuurlu, en uyanık temsilcisi olan burjuvazi kavga arkadaşlarını ziyâfet sofrasından koğar. Servet de, bilgi de onun inhisarındadır. İnsanlar eşittirler, doğru ama kanun karşısında. Kanunu yapan Burjuvazidir. Yeni sınıf, bir yandan eski imtiyazlarla savaşmak, bir yandan yoksul yığınların uyanmasını önlemek zorundadır. Evet, beyannâmedeki bütün iyimser iddialara rağmen sınıflar ortadan kalkmamıştır. Soyluların yerini burjuvazi almıştır, burjuvazinin yerini proletarya. İnsanın insanla savaşı, daha sarp, daha kıyıcı ve daha açıktır şimdi. Anlaşılmıştır ki; liberalizmin göklere çıkardığı hürriyet, hür bir kümeste hür bir tilki hürriyetinden ibârettir.

Ticaret serbestîsi ise.. Louis Blanc'ı dinleyelim: «Yarışma zevkini azgın bir savaş haline getiren, kuvetin, her yolsuzluğuna alkış tutan, zengini kanma bilmez arzularla kıvrandıran, yoksulu ölüme terkeden rekabet, burjuvazide servet hırsını, tefeciliği, en zâlim ve kaba taraflarıyla materyalizmi geliştirecektir. Liberalizmin benimsediği iktisad doktrinlerinin özü: dağıtımı düşünmeden mal üstüne mal yığmaktır. Devlet endüstriye karışmayacak. Kalbi yoktu bu doktrinlerin; güçlüyü koruyor, zayıfı tesadüfün kaprisine bırakıyordu..» Sefâlet homurdanıyordu, kitleleri Rabbin melekûtu ile oyalamak imkânsızdı artık. Yeni sınıf, şatoyu devirirken, kiliseyi de yıkmıştı. İstismarını nasıl sürdürecekti? İdeologlar imdada yetiştiler. Onlar da, -râhipler gibi-tezadları gizlemeye, burjuvazinin iç ve dış talânını kutsîleştirmeye çalıştılar. Bir kelimeyle cihanşümul bir hakikat diye sunulan liberalizm, bir sınıf yalanına yani, bir ideolojiye istihâle etti.

(Devamı Var)

İBRET AYNASINDA ÇEHRELER

M.Ertuğrul Düzdağ

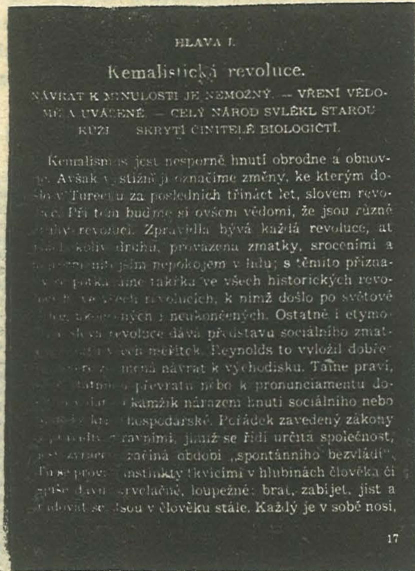
MOİZ KOHEN TEKİNALP

— VI —

Edouard Herriot

«Kemalizm» in baş tarafında yazısını gördüğümüz Edouard Herriot 1972 - 1975 yıllarında yaşamış bir Fransız yazarı ve siyâsetçisidir. Lyon belediye başkanlığı, senatörlük, (1912-19) milletvekilliği (1919-40) yapmış, bakanlıklarda ve kısa bir müddet de başbakanlık vazifesinde bulunmuştur. Tekinalp ile olan alâkası tetkike değer. Hatıralarını neşretmiştir.

Gerçekler ve dâvâ adamlığı hakkında iştitrad

HLAVA I.

Kemalistická revoluce.

NÁVRAT K MINULOSTI JE NEMOŽNÝ. — VŘENÍ VĚDOMÉ A UVÁŽENÉ. — CELÝ NÁROD SVLÉKL STAROU KŮŽI. — SKRYTÍ ČINITELÉ BIOLOGIČTÍ.

Kemalismus jest nesporně hnutí obrodné a obnovné. Avšak výstižněji označíme změny, ke kterým došlo v Turecku za posledních třináct let, slovem revoluce. Při tom buďme si ovšem vědomi, že jsou různé druhy revolucí. Zpravidla bývá každá revoluce, ať [illegible] druhu, provázena zmatky, srocením a [illegible] nepokojem v lidu; s těmito příznaky se [illegible] takřka ve všech historických revolucích i ve všech revolucích, k nimž došlo po světové [illegible] ukončených i neukončených. Ostatně i etymologie slova revoluce dává představu sociálního zmatku [illegible] měřítek. Reynolds to vyložil dobře: [illegible] návrat k východisku. Taine praví, [illegible] převratu nebo k pronunciamentu do[illegible] okamžik nárazem hnutí sociálního nebo [illegible] hospodářské. Pořádek zavedený zákony [illegible] mravními, jimiž se řídí určitá společnost, [illegible] začíná období „spontánního bezvládí". [illegible] instinkty tkvícími v hlubinách člověka či [illegible] krvelačné, loupežné: brat, zabíjet, jíst a [illegible] jsou v člověku stále. Každý je v sobě nosí,

17

Çekçe «Kemalizm»in «Kemalist İnkılâbı» başlıklı ilk kısmının birinci sayfası

Bu vesile ile arz edelim ki, Avrupa devlet ve siyaset adamları arasında «hatıra» yazmak ve neşr etmek, bir itiyâd hâlindedir. Hatta bunu tarihî bir vazife saymaktadırlar. Şimdiye kadar neşr edilmiş bulunan yüzlerce «hatırat» daki, tarihimizle ilgili kısımların derlenip tercüme ve tetkik olunması, kimbilir, gerçekler üzerine ne gür bir ışık serpecektir.

Işıktan korkan yarasalar gibiyiz, rahatımızı kaçıracak hakikatleri bilmektense, aldanıp rahat yaşamak, dimağımızın kanseri olmuştur. Sevdiklerimizi, bilmeden seviyor, sonra da «Aman hakkında kötü bir şey duymayayım» diye «kör ve sağır» dolaşıyoruz.

Halbuki hayat kısadır ve aldanmaya vakit yoktur. Hele bir davanın adamı olmanın zahmetlerini göze ala bilen, erkek yüreklerin sahipleri, sevgilerini ve canlarını çok dikkatle sarf etmelidirler.

Uğrunda - bir anda canını vermek için değil - bütün bir ömrünü harcamak için seçilen «gâye», dikkat etmeli ki, bâtıl ve yanlış olmasın. Büyük tanınanlar «sapkın ve saptıran» olmasın... Yoksa hayat cevheri boşa gider. Günlerin sonunda «keşki toprak olaydım» dedirir, insanı, perişan eder.

«Can, cihan, hepsi de boş, gâyedir varsa hayat.»

Edouard Herriot'nun mukaddimesi: Mukaddime şöyle başlıyor:

«Bay Tekin Alp'ın bu güzel eseri, hissiyat hararetiyle bilgi sekinetinin uzlaşabildiğini isbat ediyor.

Son kısmı:

«İçten gelen bir muhabbet ve dostâne tecessüs hisleriyle müncezibi olduğumuz bu genç cumhuriyeti, Bay Tekin Alp'ın sayesinde daha iyi tanıyacağız.

«Türk demokratlarının da, Fransa'nın, hür milletler arasındaki tarihî rolünü unutmayacaklarını ümid etmek isteriz. «Türkiye'den garba açılan ilk pencerenin Fransa'ya açıldığı» sözünü işitmek bizi memnun ediyor. Bu pencerenin daima ardına kadar açık kalacağını bilmek bizi daha ziyade mes'ud edecektir. Rhone ve Seine kıyılarındaki bahçelerde yetişen güller, İstanbul'un gülleriyle canlı ve âhenktar bir buket hâlinde birleşebilir.»

Prof. Fuat Köprülü'nün önsözü

Kitabın 3 ve 4. sayfalarını kaplıyan bu önsözü aynen alıyorum:

«Eski arkadaşım Tekin Alp'ın bu güzel eseri «Kemalizm» in inkişaf safhaları ve ideolojisi hakkında objektif bir araştırma mahsulüdür. Bugünkü Türkiye'nin maddi ve manevi bünyesini, psikolojisini anlamak ve öğrenmek isteyenler için, bu eserin kıymetli bir rehber olacağını memnûniyetle söyleyebilirim.»

«Yalnız yeni Türkiye'yi öğrenmek isteyenler değil umûmiyetle milletlerin uyanış ve yükseliş tarihi ile uğraşan sosyologlar ve tarihçiler de bu eseri büyük istifade ile okuyacaklardır, kanaatindeyim. Kahramanların tarihdeki rolü hakkındaki Carlyle'den beri ileri sürülen nazariyeler de, Türk inkılbında kendilerine çok kuvvetli bir istinadgâh bulacaktır.

«Çünkü Türkiye'nin, tarihte eşi olmayan bu kurtuluş, uyanış, yükseliş hareketi, yine tarihte eşi olmıyan büyük bir kahramanın, Atatürk'ün eseridir; Ve tarihi realiteye sadık kalmak için, Türk inkılâbı tarihinin tetkikinde mutlaka bu esastan başlamak, bu görüş zaviyesinden bakmak, araştırmaları bu merkez etrafında toplamak lâzımdır. Çünkü Atatürk, hadiselerin yarattığı bir şef değil, hadiseleri yaratan bir baştır.

«Kurtuluş savaşının ilk günlerinden başlıyarak Başkumandan meydan muharebesine kadar geçen bütün hadiseleri, Cumhuriyet'in ilânından bugüne kadar bütün siyâsi, içtimâi, kültürel büyük inkılâpları tetkik ediniz göreceksiniz ki, bütün bunlar, aynı dimağın, aynı iradenin, aynı imanın yarattığı, muazzam, ahenktar bir inkılâb silsilesidir; bir sistemdir.

«İşte Tekinalp'ın bu kitabı bize bu sistemi, bütün büyüklüğü ve orjinalliği ile gösterdiği için, Kemalizm edebiyatı mahsulleri arasında her zaman ehemmiyetini muhafaza edecektir.»

Başlangıç

Tekinalp bu kısımda, uzun zamandır inkılâba dâir yazmayı arzu ettiğini ancak, inkılâp «dört nala» gittiği ve «bugünkü yeni, yarın eski» hâline geldiği için, rejimin yerleşmesini beklediğini yazıyor.

Nihâyet CHP'nin 1935 deki umûmi kongresinde Kemalist inkılâbın esaslarının tamamen tahakkuk ettiğini gördükten sonra bu eseri kaleme almış.

Yabancılar tarafından yazılan eserlerde Türk ruhu ve Kemalizm iyi anlaşılamamış ve çoğunda yanlış aksettirilmiştir, diyen Tekinalp:

«İşte bu sebepledir ki; bu eserde, inkılâbımızı canlandıran ruhun hakîki vasfını, bugünkü ve yarınki mukadderatımıza hâkim olan rejimin asıl mânâsını açıkça izah etmeyi faydalı buldum.» (s. 7)

Diyerek, kitabı yazmaktaki maksadını açıklıyor.

264) ve Türkçülük hakkındaki eserimi «Pan Turanizm siyâsetinin kitab-ı mukaddesi» diye tarif etmek, şerefini bahş etmiştir! (s. 6)

KİTAPTAN PARÇALAR

Bu kısımda kitabın baş taraflarından dikkate değer birkaç parça aktarmakla yetineceğiz. Bundan sonra inceliyeceğimiz «Türk Ruhu» ile birlikte, Moiz Kohen'in bu iki kitabı, Cumhuriyet aydınlarına, Avrupa'nın ve Yahudi menfaatlerinin istediği yönü, hakkıyle, vermiştir aşk olsun.

Aşağıya kitabın 13. sayfasından ise, Moiz Kohen'in Avrupa'da «Kemalizm'in eserleri» hakkında konferanslar verdiğini öğreneceğiz. Acaba, kimin tarafından, ne sıfatla ve hangi tâlimatla gönderilmişti, ne konuşmuştu?... Bu gibi suallerin cevabı bulunmadıkça yakın tarihimizdeki karanlıklar devam edeceğe benzer...

olarak inkişaf edebilirdi. Yukarıda bahsettiğimiz medeni terbiye ve kadro ihzarı mektebi, hiçbir yerde, **Çankaya**'da olduğu kadar iyi çalışamazdı. **Kemalizm**'in idealist ruhu, **Boğaziçi**'nin teshir edici sahillerinde karşılaşan kozmopolit ve beynelislâm cereyanlarla sık sık çarpışmış olacaktı. **Ankara**, geri dönüp taarruza geçmek için pusu kurmuş, fırsat kollayan teokrasi ve şeriatle onun peşinden giden mutl kıyetin muhtemel bir hücumuna karşı, yeni Türk demokrasisinin sığındığı bir nevi kale olmuştur.

Hâlâ Büyük Millet Meclisinde mevcud irtica unsurları, **Halife**'nin civarından ayrılmağa kolay kolay razı olmuyorlardı; fakat **Atatürk**'ün şahsî müdahalesi, onların manevrasını tesirsiz bıraktı.

Ankara'nın hukûmet merkezi ilân edilmesi, ondan 17 gün sonra, 29/30 Teşrinievvel 1923 te vukubulan Cumhuriyet ilânına doğru atılmış ilk adımdan başka birşey değildi.

Padişah'lığın ilgasındanberi, hakimiyet, salâhiyetlerini, kendi azası arasından seçtiği vekillere tevdi eden Büyük Millet Meclisi hukûmetinin elinde idi. Büyük Millet Meclisi Reisi bir nevi Cumhur Reisi veya Devlet Reisi vazifesi görüyordu. Fakat Cumhuriyet tabirini kullanmanın henüz sırası değildi.

'**Kamâl Atrtürk**'ün, tarihî nutkunda, **bizzat** söylediği gibi:

«Bu meseleleri programa koyarak vaktinden evvel cahil ve mürtecilerin bütün milleti zehirlemeğe fırsat bulmalarını muvafık görmedim. Çünkü bu meselelerin münasip bir zamanda hallolunabileceğinden ve milletin binnetice memnun olacağından kat'iyen emin idim.»

Cumhuriyetin resmen ilânı, irtica kuvvetlerinin muhtemel taarruzuna karşı, hiç şüphesiz yeni bir mânia idi. Cumhuriyet, **Orta Anadolu** kalesine, sağlam bir surette bir defa yerleştikten sonra artık **Halife**'nin, içine sığındığı burca karşı yapılacak kat'î taarruzu geciktirmeğe lüzum yoktu. Kat'î taarruzun da tam zamanıydı. Çünkü **Halife Abdülmecid**, etrafındakilerin müdahaneleri ile, bir takım ümidlere kapılmağa, asırlık ruhanî nüfuz ve hakimiyeti tekrar ele alacağına dair hayaller beslemeğe başlamıştı. En fazla endişe veren nokta, **Halife**'nin müdahinleri arasında, bazı mühim inkılâb simalarının dahi bulunması idi.

Bütün islâm âlemi nazarında bir ittihad merkezi gibi telâkki edilen bu asırlık müesseseye cebheden hücum etmek için, **Kamâl Atatürk**'ün celâdetine, pervasızlığına kat'î ihtiyac vardı. **Kamâl Atatürk** islâmiyet rabıtasının artık öldüğünü, Türk milleti için, millî şuurun uyanmasından başka kurtuluş yolu olmadığını çok iyi biliyordu. **Kamâl Atatürk**'ün en yakın mesai arkadaşlarından bir kısmı, bazı siyasî mülâhazalarla, muarız vaziyet aldıkları için, daha fazla cesarete ihtiyac vardı. Bunların noktai nazarına göre, Hilâfet, dünyanın dört bucağına yayılmış yüz milyonlarca müslümanın manevî müzaheretini temine yarıyacaktı.

«Kemalizm»in «Kahrolsun şeriat hükümeti» başlıklı onbirinci bölümünün 96 ve 97. sayfaları

Bu kısımda, kendisinin «ne profesyonel bir kalem sahibi, ne de siyasi bir adam» olduğunu bildiriyor; fakat bir Avrupalı tarihçi, kendisine, mühim bir mevki vermiştir:

«Bu noktayı (yani yazar ve siyâsî olmadığını) bilhassa zikretmeyi faydalı görüyorum; çünkü, bazı ecnebi muharrirler, Türk millî ruhunun uyanış hareketlerine âid muhtelif safhalar hakkında bundan evvel yazdığım bazı yazılara, başka mânalar verdiler. Bunlar meyanında René Pinon, birçok defa, bana, Pantürkizm hareketinin yaradıcısı olmak (René Pinon - «La reconstruction de l'Europe politique» s. 263-

Kemalizm İnkılâbı'ndan

«Kemalizm'in eserleri hakkında konferans verdiğim Avrupa hükûmet merkezlerinden birinde (...) Türk Milleti'nin Şarklılıktan Garplılığa (...) geçtiğini söylemiştim.» (s. 13)

Kemalizm ruhu'ndan

«Bu ideal gâyeyi (Kemalizm'i) temsil eden şey, vaktiyle Türkçülük zamanında olduğu gibi bir hayal, bir efsâne ve bir «Kızılelma» masalı değil, belki eşsiz bir dinamizm ve hayatiyete sahip, etten ve kemikten bir insan, hayır, bir fevkalinsandır, (insanüstüdür)» (s. 19)

(Devamı Var)

iktisad

Dr. Kemal Varol

BİN DOKUZYÜZ YETMİŞLER TÜRKİYESİNİN İKTİSADÎ KALKINMASININ TAHLİLİ VE SON GELİŞMELER

— 6 —

Ancak son zamanlarda temin edilebilen dış borçlanma imkânlarının 1976 yılında da mümkün olacağı nazarı dikkate alınırsa bazı sıkıntılarla 1976 yılı için çok mühim azaltmalara gitmeksizin ithalâtın finansmanının mümkün olacağı düşünülebilir. 1976 yılında bilhassa tekstil ihracatımız için mühim gelişmelerin olacağını tahmin ettiğimiz bir yıldır. Gelişmiş ülkeler tekstil sanayiinde gerilemeye devam ederken, gelişmekte olan ülkelere bu sahayı terketmektedirler. Bu ihracaat imkânından kâfi miktarda istifade edebilmek için iyi bir hammadde ve mâmul madde ihracaat siyâsetinin tesbiti şarttır.

5c. Bankacılığımız Ve Yatırımların Finansmanı

Hızla sanâyileşme zorunda olan ülkemizin plânda hedef ittihaz edilmiş bulunan yatırımları sür'atle gerçekleştirebilmesi için yatırımcı müesseselere yetecek krediyi uygun şartlarla temin etmek mecbûriyetindedir. İtiraf etmek gerektir ki; ülkemizde cari kredi şartları hızla sanayileşmemize elverişli değildir. Yatırımlar için gerekli olan orta ve uzun vâdeli kredi imkânları, husûsi dış krediler, Merkez Bankası reeskont kredileri, tahvil ve hisse senedi satışlarından meydana gelmektedir. Sür'atle kalkınmak için yalnızca büyük tasarrufları harekete geçirmek kadar, küçük tasarruf sahiplerinin de tasarruflarını harekete geçirmek gerekir. Hele millî gelir dağılımının gittikçe muvâzeneli bir şekil aldığı ülkemizde küçük tasarruf potansiyelini değerlendiremediğimiz takdirde, toplam yurt içi tasarrufda iyileşme yerine kötüye gidiş kaçınılmaz olacaktı. Bugünkü hâliyle küçük tasarrufların, uzun veya orta vâdeli yatırım sermâyesi hâline çevirebilecek müessir bir sermâye piyasası mevcud değildir. Bilhassa 1970 e doğru bu sahada ehemmiyetli bir potansiyel doğmuşsa da bâzı kötü netice veren örnekler böyle bir piyasanın gelişmesini sınırlı kılmıştır. Hâlen, çok başarılı olmuş mahdud sayıda büyük şirketler, hisse senedi satışlarından ehemmiyetli yatırım kaynağı temin edebilmektedir.

Tahvil satışları, ülkemizde biraz daha başarılı olmuştur. Buna rağmen bu satışlardan en büyük payı devlet tahvilleri veya husûsi bazı büyük müesseseler alabilmişlerdir.

Gerek hisse senedi ve gerekse tahvil satışlarında umûmî fiyat hareketleri çok müessir olmaktadır. Enflasyonun hızlandığı devrelerde husûsi tasarruf, spekülâtif sahalara doğru daha çok rağbet göstermektedir.

Hisse senedi ve tahvil satışları dışında orta ve uzun vâdeli yatırım kredileri olarak en ehemmiyetli kaynak, husûsî dış kredi ve Merkez Bankası reeskont kredileri kalmaktadır. Bugün bankacılığımız büyük ölçüde ticârî faaliyetleri finanse etmektedir. Bu, bankalar için daha az rizikolu ve daha çok kârlı görülmektedir. Yatırım olarak da, riziko mülâhazalariyle daha çok başarılı birkaç büyük husûsî teşebbüse finanse etmeyi uygun bulmaktadırlar. Zâten bu bankaların pek çoğu, teknik proje kadrolarından mahrum olduklarından kendilerine tevdi edilen reeskont imkânlarını gönül rahatlığı ile kullanamamaktadırlar.

Bilhassa, küçük tasarruflarla meydana getirilmek istenen sınâyi yatırımlar için belli ölçülerde rizikoyu da yüklenebilecek Devlet Sınâi ve İşçi Yatırım Bankası bu açıdan da büyük ehemmiyet kazanmaktadır.

Bugün kısa vâdeli banka-kredi mâliyetleri yüzde yirmi-yirmibeş civarındadır. Bugünkü şartlarla bunun daha düşük olmasını beklemek güçtür. Bir kere ülkemizde ticârî bankacılık aynı mevduat potansiyeli için büyük bir rekâbet içindedir. Bu rekâbet vasatında mevduat masrafı gün geçtikçe yükselme temâyülü göstermektedir. Hâlen mevduat masraflarının yüzde on-oniki civarında olduğu tahmin edilmektedir. Bu masraf üzerine binen vergi ve kâr, kredi fâizini bugünkü seviyeye çıkarmaktadır. Böyle yüksek seviyedeki fâizle de yatırımların finansmanı büyük çaptaki yatırımları zorlaştırdığı gibi, ülkemizde büyük bir mâliyet enflasyonu ortamını da hazırlamaktadır. Oysa, ülkemizde son yıllarda müşâhede edilen yüksek fiyat hareketleri, kendi imkânlarını daha çok ticârî sektöre kaydırmaktadır.

Öte yandan bankalara tanınan düşük fâizli reeskont kredileri dolaylı yollarla yatırımcılara yüksek mâliyetlerle aktarıldığı da bilinmektedir. Bu bakımdan da Merkez Bankası reeskont imkânlarının normal ticârî bankalar kanalı ile değil de Devlet Sınâi ve İşçi Yatırım Bankası kanalı ile sanayiciye aktarılması muacceliyet kesbetmektedir.

Ticârî bankaların finansman imkânlarını uzun ve orta vâdeli kredi şekline çevirmek için mevduat munzam karşılıkları bir vâsıta olarak kullanılabilir. Sermâye ortaklığı veya orta ve uzun vâdeli yatırım kredisi olarak kullanılmak kaydıyla mevduat munzam karşılıkları düşürülebilir.

(Devamı Var)

TUĞRA

MUSTAFA YAZGAN

Ruh ve Ceset

Ölüm hâdisesi, kâinatın en girift (mu'dil) ve o kadar ibretli bir vâkıasıdır. Görünen ve bilinen âlemin ötelerine açılan düşünce kapımız, tecessüs penceremiz, hep ölüm anahtarı ile kurcalanır. Loş bir dehliz'in bulanık karanlığına bakar gibi, hayat yolumuzun sonundaki at değiştirilen kervansarayın arkasında uzanan yola kul aczi içinde bakar dururuz. Pırıl pırıl aydınlık bir günün şafağı nasıl bulanık bir karanlıktan başlarsa, ölüm ile açılan kapıdan insanoğlu, ebedî hayatın şafağını yaşayarak geçer.

Ölümü düşünen herkes mutlaka *«Ruh»* ve *«Cesed»* üstünde de düşünmeğe mecburdur. İnsandaki tabiî tedâî gücü *«Ruh»* ve *«Cesed»* üstünde düşünce kapısını *«Ölüm»* kelimesiyle aralar. Ölüm nedir? Ruh nedir? Cesed nedir? Kâinatın en çarpıcı hakikatlarından biri olan *«Ölüm»* bizi çok ibret verici hükümlere götürür.

Ruh, ezelden ebede kadar insan için meçhul kalacak bir sırdır. İlâhî bir varlık, bir gerçek, Rabbanî bir emr'dir. Ne söylense, ne yazılsa, ne yakıştırılsa işin hakikatı karanlığa kurşun sıkmaktan öteye geçemez. Ruh bir meçhul olunca, rûhun vaşadığı *«Ölüm»* hâdisesi de esasta, öz'de bir meçhul olup çıkıyor. İnsanoğlu *«Ölüm»* hâdisesini beden sahnesinde temâşâ eder. Bedenin *«Ölüm»*ünü müşâhede eder. Tıb ilmi bunu tıbbî ıstılahlar ve izahlarla açıklamağa çalışır.

Evet... beden, yani yaşayan bir varlık ölüyor. Bir saat evvel, hisseden, gülen, ağlayan, şiir söyleyen, düşünen, düşündüğünü izah eden, hareket eden, seven, nefret eden insanın meçhul âleminden *«Ölüm meleği»* gelip geçince, onunla beraber öyle bir hassa, öyle bir cevher, bir esas ve öz gidiyor ki; milyar kerre milyarın çarpımına eş sayıda hücrelerden kurulu bir ilâhî mimârî bir anda kaskatı kesiliyor. Ölüm sessizliği çöküyor bedenin üstüne Hareket, ısı, his, fikir, şuur, canlılık kalmıyor. Beden bir *«Cesed»* oluveriyor. Cesedin deli eden aczine şâhid olan insan *«Ruh»* hakikatını, meçhuller ilmi içinden mücerred bir varlık olarak kabul etmeğe başlar. İşte bu nokta, insanlığın *«Materyalizm»* = Maddecilik» çirkefinden, *«Spirtualizm»* = Ruhçuluk» keyfiyetine yükseldiği noktadır.

Kâinat, bir madde ve ruh dengesi içindedir. Kâinatta esas olan *«Ruh»* keyfiyetidir. Madde, ruhun in'ikâs mekânıdır. Ruhsuz madde *«Cesed»* tir. Bu hükme ve bu hakikate istinad ederek bildirelim ki,

- Allah, varlık âleminin tek yaratıcısı ve mutlak hakikatın tâ kendisidir.
- Ruhları da, maddeyi de, kâinatları da yaratan O'dur.
- İslâm, Allah'ın hakikatını bildiren din'dir.
- Kur'an bizzat ruh ve madde dengesi içindeki kâinatın özüdür, esasıdır, kanunudur, sistemidir.
- Dünya bir mekândır. Ruhların içtimâî tecellî mekânıdır. Ruhlar tek tek insanlarda tecellî eden ilâhî cevherlerdir. Ruhsuz beden nasıl *«Cesed»* ise, insansız Dünya öylesine boştur. O halde, Dünya'nın da, Kâinatın da tek gâyesi *«İnsan»* a mekân ve *«İnsanî hasletler»* e ayna olmasıdır. İnsan için dünya ve Kâinat gâye değil, vâsıtadır.
- Ezelden ebede akan varlık hikmeti içinde «İnsan» ı temsil eden en yüce beşer O, Allah Resûlü (A.S.S.) dür.
- İnsanlık tarihi, O'na benzemek ve O'na uymak yolunda olanlarla, O'ndan ayrılmak ve O'na zıt olmak yolundakilerin mücadelesinden ibârettir.
- Ruhu inkâr eden insan, Kur'an'ı, İslâm'ı, Allah'ı ve Resûlünü inkâr ediyor demektir. Böyleleri için en yakışanı, *«Hayat süren leş»* olmaları vasfıdır.
- Bir toprak, ruhsuz bir cesed gibidir. O toprağı *«Vatan»* yapan unsur, üstündeki insanın ruh keyfiyetinden başkası değildir. Müslüman'ın yaşadığı bir toprak hakikî anlamıyla *«Dar-ül İslâm»* yani *«Vatan»* dır. Ruh keyfiyetini kaybetmiş insanlara mekân olan *«Vatan»* bir gün mutlaka ruhsuz bir cesed gibi, âdi bir toprak parçası olmaya mahkûmdur.
- Lisan, bir milletin yaşayan ruh'unun ifadesidir. Ruhunu inkâr eden milletler, lisanlarına millet düşmanları tarafından yapılan sûikasdları affetmezler. Lisan güzelliğini muhafaza edemeyen milletlerin, ruh'suz bir cesed gibi, kadavralaşmış kelimeler üstünde ulvî tefekkürünü de kaybettiğini görürüz.

Ebedî yokluğun remzi olan *«Cesed»* ebedî varlığın ifadesi olan *«Ruh»* karşısında daima mağlup olmuştur.

Sebil

AKTÜALİTE

HEYKELE KÜLÂH GİYDİRMEK

Bundan bir müddet evvel ajanslar Antakya'nın Karaksaköyü ilkmektebinde iki İmam - Hatip birinci sınıf talebesinin M. Kemal Paşa'nın heykeline kâğıttan bir külâh geçirdiklerini ve hâdisenin adli bir vak'a (!..) hâline getirilerek adliyeye intikal ettirildiğini bildirmişlerdi. Biri 14 diğeri ise 15 yaşında bulunan bu iki çocuğun ihtimal sırf çocukluk sâikasıyle yaptıkları bu işin adli bir vak'a hâline getirilmesi karşısında duyduğumuz hayret ve şaşkınlığız geçmeden bir de baktık ki; ajanslar bu çocuklardan birinin (Ömer Yurtsever) ancak delil kifâyetsizliği sebebiyle kurtulabildiğini, Mustafa Ersoy adındaki diğerinin ise bir yıl hapis ve ağır para cezasına çarptırıldığını bildirmiyorlar mı? Eh pest doğrusu. Henüz sinn-i bülûğa ermemiş çocukların bir takım muziplikIerini bile hoş görmeyen devrimbazlık zihniyetinin işi nerelere kadar götürdüklerini anlamak gerek... Her Allah'ın günü minare boyu cürümlerine kılıf geçirmesini pek güzel beceren anarşistler adliyenin bir kapısından girip diğerinden çıkarken heykele külâh geçiren çocukları tecziye edenlerin kanun anlayışına şaşmamak elden gelmiyor.

DEĞİŞMEYEN HUY

Ortanın solcuları ve solun solcuları AP Bursa milletvekili emekli general Ali Elverdi'nin Meclis kürsüsünde silleli yumrukla tecâvüze uğramasından fazlasiyle memnun görünüyorlar. Bir haftadır gazetelerinde, mecmualarında anlattıkları hep bu hâdise. Bilhassa, emekli generalın Örfî İdare Mahkemesi Başkanı olarak Deniz Gezmiş'le iki arkadaşının idâm kararına imza koymuş olmasını bir türlü hazmedemiyorlar. Sanki, general Elverdi, kanunlara aykırı bir karara imza koymuştur.

Bu adamlara sormak lâzım: Deniz Gezmiş ve arkadaşları, Türk er ve generallerine kurşunlar yağdırırlarken, Türkiye'nin can güvenliği teminâtı altında bulunan yabancıları koyun misâli boğazlarken hangi kanunlara dayanıyorlardı?

Temyiz Mahkemesi Arkadaşımız Mustafa Yazgan'ın «Beraeti»ni Tasdik Etti...

Günlük bir gazetede muharrirlik yaparken yazdığı bir yazıda TÖB-DER isimli malûm ve mahut dernek idârecilerine hakâret ettiği iddiâsıyle Ankara'da açılan dâvânın 4.12.1975 günlü kararı ile berâet eden muharririmiz Mustafa Yazgan, TÖB-DER tarafından temyiz edilen dâvâda da berâet kazanmıştır.

Hatırlanacağı üzere, 15-16 Şubat 1975 günü Türkiye çapında «Sessiz yürüyüş» adı altında TÖB-DER tarafından tanzim ve idare edilen ve tahrikçi militanların elinde çığırından çıkarılarak kanlı sahneler içinde can ve mal kaybına yol açan hâdiseler vukua gelmiş ve aziz milletimiz tarafından nefretle karşılanmıştır. Bu milli hissin tercümanı olarak kaleme aldığı ve hâdiseleri tenkid ettiği yazısında TÖB-DER idarecilerine hakaret ettiği iddia edilen muharririmiz Yazgan hakkında açılan dâvâ, son derece mukni delilleı ve izahlarla süslü bir «müdafaa» sonunda arkadaşımızın lehine tecelli etmiştir. Müslüman Türk Milleti'nin hissiyâtına hukuki bir hükümle gerçeklik kazandıran Ankara Toplu Basın Mahkemesi'nin âdil hâkimlerinin bu hükmünü Temyiz Mahkemesi'nde bozduracağını tahmin eden IÖB-DER avukatları, yaptıkları müracaatın neticesini menfi olarak 27.1.1976 günkü kararla bir kerre daha almışlardır. Temyiz Mahkemesi'nin bu isâbetli kararını tebrik ederken Allah'tan bu aziz topraklar üstünde âdil ve imanlı hâkimlerimiz eksik etmemesini niyaz ederiz.

YERİNDE BİR GÖRÜŞ

Hava Kuvvetleri Komutanı Emin Alpkaya cumartesi günü düzenlediği bir basın toplantısında mühim bir hakikate temas etti:

«F - 104 uçaklarını Kıbrıs harekâtı sırasında ve Amerikan ambargosu konduğu zaman satın aldık.»

Ayrıca, yine Türk Hava Kuvvetlerinin bu uçakların alınması mevzuunda Lockheed firması ile herhangi bir irtibatı bulunmadığını yine Komutanın tavzihinden öğreniyoruz.

Demek ki, tarih belli ve uçaklar alındığı zaman kimlerin işbaşında bulundukları da apaçık. Ama neylersiniz ki; bu apaçıklar şimdi işbaşında bulunanlara karşı öyle bir gürültü koparıyorlar ki, nerdeyse tarihleri filân unutturacaklar.

AGORA DEMOKRASİSİ

Bundan bir müddet önce «Köylü Derneği» adiyle bir dernek kuran Ecevit'in refikası, seçimler sırasında kocasına «sessiz yardımcılık» vazifesini «sesli yardımcılık» hâlıne getirmişti. Fakat, milliyetçi basında yer alan ve O'nu bir zamanların aşırı solcusu Rosa Luxembourg'a benzeten yazılar, teşebbüsün hızını kesmişti.

Fakat, geçen hafta içinde demokrasi târifleriyle kurduğu derneğin sahnesinde yeniden göründü. Rahşân Ecevit, bu târiflerinden birinde:

«— Böyle demokrasi olmaz.» diyordu. Demokrasi, halkın meydanlarda toplanıp birbirine danışması ve kararlar vermesiyle olur.»

Aslına bakılırsa, bizde ve başka yerlerde tatbik edilen demokrasi bunun tekâmül etmiş şeklinden başka bir şey değildir.

Bundan da anlaşılıyor ki, Ecevit'in refikası demokrasinin mütekâmilinden değil, iptidaîsinden hoşlanıyor. Ama, mesele böyle olduktan sonra meselâ neden Çin demokrasisi değil de Yunan agora demokrasisi? Anlaşılan bunda da ailevî bir iş var. Bilindiği gibi, kocası Yunanlılar'a hayranlık ifâde eden şiirler kaleme almıştır. Anlaşılan refik-yı muhtereme de Yunan kadîm demokrasisini överek âilede birliği temin ediyor.

TESBİT Sâdık Özarslan

Gençlik Üzerine

Bu vuruşmalar, bu kırışmalar hepimizi bu mühim mes'ele üzerine eğilmeye dâvet ediyor. Esefle söyleyelim ki; günümüzde kardeş, kardeş ile karşı karşıya... Vuruşuyorlar. Birbirleriyle çarpışıp çatışıyorlar. İsimlerine bakınız: Ahmed, Mehmed, Hasan, Hüseyin!.. Bu Hasanlar, bu Hüseyinler niçin ve kimin adına karşı karşıya gelirler? Ahmed, Mehmed'e neden kafa tutar? Ve bütün gençler hangi istikâmete doğru gitmektedirler? Bunların sebep ve sâikleri nelerdir? Daha birçok suâllere cevap verirken gençlik üzerinde durmak ve gençliği anlamak gerekir.

Gençlik ne demektir? şeklinde bir suâl vârid olabilir. Bu suâlin çeşitli cevapları vardır. Gençlik; muhtelif şekillerde târîf olunmaktadır. Kimisi yaşına göre ve kimisi de başına göre târîf eylemektedir gençliği!.. Fakat gönlüne bakarak târîf edilmemektedir gençlik. Onun icin bu tarifler, eksik olmakta ve eksik kalmaktadır. Gençlik; gönlü ve kafası diri olan, uzvî diriliğini bunlara borclu bulunan insandır. Gençlik; gönlünü ve kafasını iyi kullanan, irâdesine hâkim olan kimsedir. Gençlik; kalıbını, kalbinin emrine vermenin adıdır. Ve gençlik; delikanlılıktan kurtulup akıllanmak ve dâima akıllı kalmaktır.

Genç insan; aklını ve irâdesini imânının emrine verebien, diri kalmayı îmanda arayarak Hakk yolda sabır ve azimle yürüyebilen kişidir. Genç; tarihini bilen, hâlini hakkiyle yaşayabilen ve istikbâline gerekli yönü veren insandır. Genç, deli değildir, akıllıdır. Genç; kendisine ve âile ocağına düşman değil, dosttur. Genç, evvelâ Allah'ın emrinde ve sonra da memleket ve milletinin hizmetindedir. Ocağından kopmaz genç, memleketine küsmez!.. Yabancı kaynaktan beslenmez genç, kaynağı asıl ve asîl olur. Asıl ve asîl kaynaktan beslenir genç! Ölmez ve sönmez bir Nur'dan ışıklanır... Ve dâima aydınlıkta kalır. Gerçek mânâda aydındır o. Dedesini bilir, şeceresini unutmaz; şanlı ve şerefli tarihine altın sâhifeler eklemeye bakar. İlim peşinde, irfân peşinde ve san'at peşinde koşar. Koşarken gücünü ve enerjisini sarsılmaz îmanından alır ve hep Hakk'a teslimiyet içre kalır. Hakk'tan ayrılmaz, haksızlık yapmaz!.. Haksızlığa asla yeşil ışık yakmaz!.. Haksızlara prim dağıtmaz. Haksızlık karşısında kat'iyyen susmaz.

Genç adam, dinç adamdır. Yaşı, yetmiş de olsa işi bitmemiştir. Velhasıl genç; gençliğini bilen, bildiğini amel hâline getiren bahtiyar insandır. Genç: «Gençler bilse, ihtiyarlar yapabilse...» sözünün mânâsını çok iyi anlar. Bilir ve yapabilir. Yıkmaz, yapar!.. Korkmaz, coşar. Gerektiğinde volkan gibi lağv atar ve fakat sactığı lâğvlardan münbit arâziler ortaya çıkar!.. Bilir ki: «Gençliğini eğlenmekle geçiren, ihtiyarlığını ağlamakla geçirir.» Gençken eğlenmez, ihtiyarlayınca da ağlamaz. «Nâmerde muhtac olmanın, ölmekten beter» olduğunu bilir ve bu şuur içerisinde yürür, memleketini ve milletini de yüceltir. Buna «Asım'ın Nesli» mi diyorsunuz?.. Kabûl. İsyân etmeyen bir nesil bu... Kuşak değil, nesil bu. Genç, budur, bu nesildendir işte! Genç; maymuncu değildir. Genç; Hakikatçidir, ilimcidir!.. Taklitçi değil, tahkîkçidir. Hakikati nerede bulursa alır, evine ve cemiyetine getirir. Onun yeri sokak değil, kütübhânedir. Anarşiyi evvelâ içinden kovmuştur, sonra da cemiyetinden!.. Huzurludur, huzur getirir. Genç; kendisine düşman, başkalarına dost değildir. Aksine, kendisine ve kendisinden olanlara dost, kendisini yabancılaştıranlara düşmandır. Aradığımız, muhtaç olduğumuz gençlik budur. Tabiî ana hatlariyle!..

NASIL OLDU?!.

Baştarafı 2'inci sayfada

«— Sus, soruma cevap ver!..»

....

Sömest tatiline bir gün kalmıştı... Bu sefer hocalar sınıfta bir anket düzenlediler.

«— Sevmediğiniz kişi kimdir, açıklayınız.

— Anketi kim dağıttı?

— Sınıfınızda siyâsî münakaşalar yapılıyor mu?..

— Sizi kim kışkırttı müdafaalarınızı yapınız?.»

Cevaplar teker teker okundu, sıraya kondu, cezalar yağdırıldı genç beyinlere.

Dokuz kişiye üç gün mektepten uzaklaştırma, ahlâk notlarından üç not düşmek kaydıyla.. Sınıfın büyük ekseriyetine kınama (!..) bir kısmına uyarma (!..) cezası verilmişti. Ayrıca ahlâk notları da yediye düşürülmüştür. Şaban Yılmazoğlu, Ömer Özalp, Dursun Durmuş tasdiknâme ile mektebden uzaklaştırılıyor. İl Disiplin Kurulu (Hey'eti) de bu cezayı az bulup katmerleştirerek fazlalaştırıyordu.

....

M. Kemal Paşa'nın insan boyunu aşan avrupâî, papyon kravatlı, pelerinli, eli asâlı portresinin yanında bir de ufak heykeli vardı. Mektep Müdürü Hayati Ülkü'nün odasında!. Kendisine sorduk:

«— Hocam halk infiâl hâlinde, veliler toplanıp yazıhânemize kadar geldiler.. Derler ki «Ben falan şahsa kızıyorum» demek suç mudur?.. Sonra hâdiseyi bu kadar büyütmeye ne lüzum vardı..»

«— Ben bu konuda konuşmaya yetkili değilim.. Ancak şu kadarını da belirteyim ki, olaya ben de üzüldüm. Ancak mecburduk. Müessesemizi devam ettirmek ve her türlü şâibeden uzak tutmak için mevcud statü aynen uygulanmıştır.. Konu ile ben değil, bizzat Disiplin Kurulu ilgilenmiştir.»

«— Hocam derler ki; Millî Eğitim, bazı solcu hocaları İmam-Hatip Mekteplerine tâyin ediyormuş. Bu hâdise de sırf solcu hocaları memnun etmek için «Bak İmam-Hatip'ler, M. Kemal'i severler. Sizin iddialarınız yalandır, bu hâdise bunu tekzib ediyor» iddiasını isbât için düşünülmüş...»

«— Efendim, mevzuat aynen uygulanmıştır.»

«— Talebelerin istikbâli mevzuubahs ama...»

«— Millî Eğitim Müdürlüğü Basın ve Halkla İlişkiler size bu konuda cevap verir.»

«— ....»

Mektep Müdürü'nün bu devrimbazlara mahsus kelimelerle devam eden cevaplarında, sadece kazasız, belâsız kendi emekliliğini düşündüğü, mektepten kovulan gençlerin istikbaline müteallik herhangi bir endîşe taşımaktan çok uzak olduğu anlaşılıyordu.

Kendileri ile konuştuğumuz talebe velilerini müthiş bir infial içinde bulduk. Bu haklı ve yerinde infiâle ne yazık ki; aldırış eden bile yoktu. Mektep idâresi, bundan bir müddet evvel boykot yapmak icin tahrik ettiği talebeler hakkında soruşturma yapmakla meşgûldü. Onlar, bu mes'eleyi çoktan halledilmiş farzediyorlardı. Bunu herhangi bir mırıldanmaya meydan vermeden atlatmanın rahatlığı içinde yeni kurbanlar arıyorlardı. Etrafı yıldırmak, mektebi bütün mensublarıyle devrimbazlıktan yana göstermek, bir takım çevrelere yaranmak için yeni bir taktikti bu.. Halbuki asıl boykotcuların devrimden (inkılâb değil) yana olduğunu düşünemiyorlardı.

Millî Türk Talebe Birliği Orta Öğretim Komitesi ile Yüksek İslâm Talebe Federasyonu İmam-Hatip Mektebi'ndeki bu katliam karşısında, sakal bıyık arasında bîkarar durumda.. Ne yapacaklarını kestiremiyorlar. Bir tarafta dinî eserler neşrederek müslüman halka karşı din âlimi (!..) geçinen İmam - Hatip Mektebi İdârecileri diğer tarafta ise istikbâlin imanlı münevverleri olacak gençler... Kabahati kime yıkmak gerek.. Yoksa kol kırılır yen içinde fehvâsınca mes'eleyi duymamazlıktan mı gelmeli? Halbuki bu tarz bir hareketin İmam-Hatip talebeleri üzerindeki terörün yeni kurbanlar vermesine sebep olmaktan başka bir neticesi yoktur..

İmam - Hatip Mektebi Âile Birliği idârecileri ise, hâdiseyi yeni duyduklarını, bu itibarla hiçbir şey söyliyemiyeceklerini beyan etmektedirler. Maşallah...

Talebe velileri bekleye dursunlar. Mektep Müdürü muhâbirimize:

«— Aman bunu büyültmiyelim!.. Çocuklar itiraz ettiler, bu iş yukardan düzelir...» diye yatıştırma siyâsetine devam etmektedir. Demek ki, trafik kazasına uğrayanlar hastahâneye kaldırılmışlar. Ölüm tehlikesi yoktur. İyileşecekler... Binaenaleyh kazaya sebebiyet verene kızmaya ve ona dava açmaya lüzum yoktur.

Şu İmam-Hatip Mektebi idarecilerinin, idareciliğin ne olduğunu anlamadıkları bir yana, herhalde bir evlâdın nasıl meydana geldiğini ve ne kadar fedâkârlıklarla yetiştirilebildiğini de düşünebilecek iz'andan mahrum oldukları anlaşılıyor. Acaba bu çocukların yerinde kendi öz evlâtları olsaydı.. Aman bu yüz karasını daha irdelemiyelim!..

GÖNÜLLERE HÜKMEDİLEMEZ!

Bir taraftan mektebin her tarafını sâir tedris müesseselerinde görülmemiş bir derecede heykeller, resimler ve dine karşı vecizelerle süsleyen, diğer taraftan da çocukları cemaatle sabah namazına icbar eden bir Gündüz Akbıyık, bu baltalama siyâsetinin tek misali değildir. Sabah namazları taktığı ile velileri ve İlim Yayma Cemiyeti mensuplarını avucunun içine almak gayreti güderken, diğer icraatıyla da Maarif'e yaranmaya ve İmam-Hatib Mektebi'nde neşv-ü nemâ hâlindeki islâmî rûhu yozlaştırmaya çalışıyordu. İhtimal ki; onu istihlâf edenler arasında, bugünkü kadro kadar, aynı taktiği mahâretle yürütenleri bulmak pek de kolay değildir. Gerçekten bugünkü müdür Hayati Ülkü - belki de - maaşından çok dinî eser satışından gelir sağlayan ve bu maksadla müslüman çevrelerde **«din âlimi»** (!...) geçinen bir zattır. Hal böyleyken, her hareketiyle bir ruh hastası olduğu belli olan bir muallimenin dümen suyunda giderek temiz Anadolu çocuklarını harcamaktan içtinâb etmemektedir. Bunun için de pek az kalan emekliliğine kadar vaktini hâdisesiz bir sûrette tamamlıyarak, daha fazla dinî eser yazacak imkâna kavuşacağı günlerin hasreti içinde kıvranmakta ve bu yolda önüne çıkan her mâniyi bertaraf etmektedir. Zâhirde bu tarz hareketin pek güzel bahâneleri vardır:

MİNÂRENİN KILIFI

İmam-Hatip Mektebi'ndeki islâmî rûhu katlederek, çocukların şahsiyet kazanmaları istikâmetindeki gelişmeleri baltalamak maksadıyle girişilen bu menfur hareketin zâhiren pek güzel bir bahânesi vardır: İmam-Hatip Mekteplerinde **«M. Kemal Paşa aleyhtarlığı»** vardır mülâhazasıyle harekete geçebilecek olan bir takım çevrelerin husûmetlerine set çekmek ve bu müesseselerin kapatılmalarını önlemek...

Halbuki yukarıda arz ve ifâde edildiği üzere bu müesseseler artık tamâmen millete mal olmuş bulunmakta-

lar varsa, içlerinde anarşistlerin kol gezdiği müesseseleri nazar-ı dikkatlerine arzederiz!...

Hadiseye sebeb olan anket sualleri

Mektep idârecileri, **bir de tutmuş** da burada boykot hazırlıkları var diye, tahkikata girişiyor **ve yeni kur-**

İstikbalin İslâm mücâhidi olacak üç vatan evlâdının mektepten kovulmasına sebeb olan muallime: İNCİ HANIM

— Şimdiye kadar hiç bir psikiyatri kliniğine başvurmuş mu?!...

banlara bahâneler arıyorlar. Başkaları boykotları, hem de işgalle birlikte icrâ ve irtikâb edenlere seyirci kalırken, bizim İmam-Hatip idârecilerinin bu gayretkeşliklerine şaşmamak elden gelmiyor! Eğer İmam-Hatip talebelerinin kabahati hocalarına başka mekteplerde olduğu gibi el kaldırmamak, ciddiyetle derslerine çalışmak ve an'anevî islâmî terbiyenin icâbına göre talebelik etmekse, Türk Milleti'nin bu keyfiyetleri, meziyet saymakta olduğunu ve İmam-Hatiplilere bütün mevcûdiyetiyle sahip çıkmaya âmâde bulunduğunu bu gibiler öğrenmekte geç kalmışlar demektir.

Kısaca söylemek gerekirse, din ve

Sonuç: Ortaokul Üçüncü sınıftır,
Geçen yıl aynı sınıfta kaldımı: KALMADI
İmam Hatip Lisesi İST. Müdürlüğü
Tasdikname numarası: 3037 Üç bin otuz yedi
Tasdikname tarihi: 29-1-1976
Paralı, parasız yatılı veya gündüzlü olduğu:
Paralı yatılı öğrencinin son verdiği taksit:
Mecburi hizmet süresi:
Devam ettiği günler:
Devam etmediği günler:
Hareket Notu: 1 Bir
Kazım Karabekir İlkokulunun Mezun sınıfından aldığı 14-6-1969 tarih ve 771/86 sayılı Diploma ile okulumuzun Birinci sınıfına 31-8-1973 tarihinde kaydedilmiş olan Üçüncü sınıf Almanca şubesi öğrencilerinden fotoğrafı yukarıda yapıştırılan 752 numaralı ve Süleyman oğlu 13.4.1957 doğumlu Şaban Yılmazoğlu, İstanbul Milli Eğitim Müdürlüğü üst disiplin kurulunun 16 Ocak 1975 tarih ve 1975-1976/.. sayılı kararı ile okuldan uzun süreli ve tasdikname ile uzaklaştırma cezası almıştır. 29-1-1976 tarihinde okulumuzdan ayrılmıştır.
1 — Öğrenciye verilecek
Müdür Yardımcısı
Ayhan Aran

dır. Onları kapatmak kimsenin gücü dâhilinde değildir. Millet, bu mevzuda Adnan Menderes'i idam eden 27 Mayıs'çılardan Süleyman Demirel'e kadar karşısına çıkan herkesin bileğini bükmüştür. Varsa bu yola gidecek başka bir kabadayı buyursun!...

Bilmiyorlarsa, haber verelim, yalnız İmam-Hatip Mekteplerinde değil, Edirne'den Kars'a kadar Türkiye'nin her yerinde ve her müessesesinde M. Kemal Paşa'yı sevmeyenler bol bol vardır ve dâimâ da olacaktır. Aksini düşünmek, tabiyat-ı eşyâya mugayirdir. Müessese kapatmaya niyetli olanbenzerler. Onlara dokunanlar kim ve

dinî müesseseler elektrik cereyanına ne olursa olsunlar, helâk olmaya mahkûmdurlar. İmam-Hatiplileri garib, yalnız ve kimsesiz zannedenler onların hakîki sahibinin önce Allah, sonra da îmanlı büyük Türk Milleti olduğunu bilmelidirler. Bu noktada gaflet ederek İmam-Hatiblere içerden veya dışardan çelme takmaya çalışanlar bu gerçeğin er veya geç tecellî edecek olan şiddetli aksülâmelleri karşısında perişân olacaklardır!...

«Zalimlere bir gün dedirir kudret-i mevlâ

«Tallâhi lekad âserekellâhu alynâ...»

İman Hakikatleri Etrafındaki Suallere CEVAPLAR

İSMAİL FENNÎ ERTUĞRUL

— IX —

Sual: Demek oluyor ki; Volter Cenab-ı Allah'ın varlığını şüphesiz bir hakikat olarak kabul etmiştir?

Cevap: Evet, buna samimi olarak inanmış ve bu imanı ölünceye kadar muhafaza etmiştir. İşte kendisine «*Ferney*» Patriği denilmesi de bu sebebe mebnidir. (¹) Tabiat üstü mes'elelerde yalnız ihtimaller üzerine muhâkeme yürüttüğünden dolayı birbirini açıklayan fikirlerde bulunduğunu itiraf edip «Ben bir şeyden emin değilim. Âkıl (hakim ve alîm) bir mevcud, tanzim edici bir kuvvet, bir Allah olduğuna inanırım. Başka şeyler hakkında karanlıkta el ile yoklayarak gider gibi hareket ederim.» demiştir.

Dolbak'ın Akl-ı Selim (²) adlı eseri üzerine yazdığı mütalâaların 15. fıkrasında müellifin «— Bir kimse mahiyetini bilmediği bir mevcudun varlığına samimi olarak kani olduğunu söyleyebilir mi?» Sözüne cevaben Volter: «Bir vâcib vücudun ezelden beri varlığı kuvvetli müşahale ve müsamahasız bir sûrette isbat edilmiştir. (³) Spinoza (⁴) bunu tasdik ediyor.» demiştir. 67. fıkrada da Dolbak'ın lâkin Allah nedir? sualine «Allah Vâcibülvücuddur» cevabını vermiştir. Ben size islâm ulemasından bir zatın da ülûhiyet hakkındaki itikadını söylemek istiyorum.

Sual: Bu alim kimdir?

Cevap: Bu zat şairlerin filozofu, filozofların şâiri meşhur Ebul-âlâ el-Maarrî'dir. 363 H. tarihinde Sûriye'de Hama yakınında Mearra-t-ün-Numan köyünde doğmuştur. Daha çocuk iken çiçek hastalığından iki gözü de kör olmuştur. Babasından biraz nahv okuduktan sonra kendi kendine lügatle iştigal etmiş ve bu ilimde büyük bir iktidar hasıl etmiştir. İlim tahsiline pek hevesli olduğundan bazı memleketleri dolaştıktan sonra o vakit ilmin merkezi olan Bağdat'a gitmiş ve orada alim ve filozofların meclislerine devam ederek işittiği şeyleri harikulâde bir sûrette hıfzederek nihayet asrının feridi, eşsiz bir edip olmuştur. Mektupları ve bazı şiirleri ingilizce'ye terceme edildiği gibi bazı şiirleri de Fransızca'ya terceme edilmiştir. «*Lüzûmiyat*» adlı divanı öyle kaside, medhiye, gazel gibi şeylerden âri olup, sırf kendi felsefî fikirlerini hâvidir. Bu zat nasılsa erbab-ı şekk ve şüpheden ve kötü ititad sahiplerinden addedilmiş olmakla beraber divanında şu sözleri görüyoruz:

«Ben hakîm bir hâlikın (yaratıcının) olduğunu tasdik ederim. İnkârcılardan değilim.»

«Teşrih (Anatomi) okuduktan sonra Hâlıkı inkâr eden tabibe taaccüb ederim.»

«Bir çok hikmetler izzetinde kemal ile müteferrid olan bir Kadir-i Hakime delâlet eder.»

Kevn ü fesad (olma ve bozulma) hâdistirler, sonradan olmadırlar. Bunların ikisi de mahlûkat hâkim bir Allah'ın sun'u (sanatı eseri) olduğuna şehâdet ederler.

Bu yıldızlar mülk sahibi olan Cenab-ı Allah'a şahiddirler. Bunlardan bakıp seyredene gizli olanlar da zâhir olanlar da vardır (⁵).

İşte azizim; Volter ve Ebulalâ gibi en yüksek mütefekkirlerden olan ve bir şeye güç inandıkları gibi fikirlerini de serbest söylemekten çekinmeyen iki filozof böyle Cenab-ı Allah'ın varlığında şüphe etmeyip bunu kat'î bir hakikat olarak kabul ediyorlar. Şu halde artık bunların yanında ağız açmaya bile selâhiyetleri olmayan ve yahut da ilimlerine itimadı ifsad derecesine vardıran bir takım kimselerin Cenab-ı Allah'ı inkâr etmeleri büyük olduğu kadar mûzır bir cür'et olduğunda şüphe edilmez zannederim. Bunların tamamiyle tavazzuh ve tebeyyün eden cemiyet-i beşeriyenin fiil ve hareketleri üzerine pek büyük bir tesiri olan bir hakikatin kabulünde taannüd etmeleri artık kalblerinin hidâyet nûruna karşı göz kapayacak; ilhad ve inkârlarını başkalarına telkin ile hemcinslerinin ahlâklarının fesadına sebebiyet vererek, ika edecekleri zararı düşünmeyecek derecede kararmış olmasından başka bir şeye hamledilemez.

«— Ben zaten inkârcı değildim. Verdiğiniz izahat itikadımı bir kat daka kuvvetlendirdi. Teşekkür ederim.»

(Devamı var)

(1) Ferney-Voltaire, Fransa'da bir nahiye merkezidir. Volter oradaki ikametgâhında yirmi sene oturmuştur.

(2) XV. II est demontre. en rigueur. qu'il existe un etre necassaire. de toute eternite. (Remarques sur le bon sens)

(3) Le bon sens du cure Meslier (Cenova)da basılmıştır. Bu kitap «Akl-ı Selim» adıyle Türkçe'ye terceme edilmiş ve neşredilmiştir. Lâkin bunu rahip Meliye yazmıştır. O bir vasiyetname yazmış ve bunda her ne kadar bütün hayatı müddetince Hristiyan itikadlarını tâlim etmiş ise de, kendisinin bunlara inanmadığını beyan etmiştir. Bu baptaki fikirleri vefâtından sonra hanesinde zuhur eden bazı yazılı eserlerinde münderiçtir. Bunların bir kısmı Volter tarafından «Jan Meliye'nin Vasiyetnamesi» adı altında neşredilmiştir. Bu vasiyetname Hristiyanlık aleyhindedir.

(4) Spinoza meşhur yahudi filozofudur. Panteistlerin en ileri gelenlerindendir.

(5) Volter Eflâtun'u Cenab-ı Allah'a ezeli mühendis dediğinden dolayı medhetmiş ve kendisi de «Ya yıldızların her biri bir mühendistir veyahut onları yapan bir mühendis vardır.» demiştir.

İNKILÂB MEZÂLİMİ

TÜRK MİLLETİ'NDEN GELECEĞİN TARİHÇİSİNE RAPORLAR

Kerpiç Hâline Gelen Kur'an-ı Kerimler

İ. Hakkı Konyalı

— VI —

Kubbelerinin kurşunları yok olmuş, yer yer delikler açılmıştı. Kıymetli seccadelerden, halılardan, ve şallardan birer avuç naftalin esirgenmişti. Senelerce buranın kapısını açan olmamıştı. Ben Türk Yazı Sanatları Müzesi'ni kurarken burasının da açılmasını istedim. Kubbelerin sıvaları, halıların seccâdelerin üstüne dökülmüş senelerce yağmur suları akmış, güveler, böcekler, fareler didik didik etmiş, nihâyet bunlar renkli toz ve çamur hâline getirilmişti. Ben sedyelerle bu renkli çamurları dışarıya attırdım. Kalan parçalarını ayırdım. Buradaki yazmaların halleri de tüyler ürpertici idi. Çamur haline gelen halılar ve seccâdeler imârethânenin duvarı boyunca yükselmişti.

1930 yılında Sultan Ahmed'te Tapu ve Kadastro Dairesi'nin bitişiğindeki iki katlı «*Mâliye Hazîne-i Evrakı*» denilen yerdeki tarihî evrâk «*fersûde evrak*» diye Bulgarlar'a okkası üç kuruş on paraya satılmıştı. Yüz binlerce kilo bu tarihî evrak arasından yalnız Osmanlı Tarihi değil Dünya tarihini aydınlatacak vesikalar vardı. Burada Orhan Gâzi devrine kadar çıkan vesikalar da bulunuyordu. İslâm yazılarının her çeşidini okuyan bir Bulgar albayı İstanbul'a gelmiş, hırsızlarla uyuşmuş, vesikalarımızı aylarca incelemiş ve onlara şöyle bir teklif yapmış:

«— Bunları fersûde evrak diyerek satışa çıkarın. Şartnâmesine Türkiye sınırları dışına çıkarılmasını koyunuz!..»

Bu Bulgar zâbitinin istediği gibi bir şartnâme hazırlanmış, kuru ot fiyatından aşağı, okkası üç kuruş on paraya satılmıştır.

Bulgaristan, Alman Kraliyet Enstitüsü ve Vatikan arşivi bunları paylaşmışlar!. Bulgarlar bunları tasnif ederek, iki ciltlik bir de rehber neşretmişlerdir. Türk tarihini inceliyecekler artık Sofya'ya gidecekler!. Ben bu cânileri yakaladım. İzmit Ağır Ceza Mehkemesi duruşmalarını yapacaktı. Çıkartılan bir aftan faydalandılar.

Üstad İ. Hakkı Konyalı tarihî evrakımızı Bulgarlar'a okkayla satanları böyle cürm-i meşhud ettirmiştir.

Yahya Efendi Dergâhı'nın Son Şeyhi

ABDÜLHAY EFENDİ'NİN MEKTUPLARI

BEDBİNLİK!..

Ruhum, Oğlum!

Sözlerinin bazı noktalarına affına mağrûren ilişeceğim. Onlar da, bedbinlik sözü etrafındadır. Meselâ eşyayı birer tecelli mazharı, aslından kopup bir devri ve halkayı seyrettikten sonra yine aslına rucû itibariyle hep fâni görmek ve bel bağlamamak, ve aldanmamak, bunların hepsi hoş. Bunu ehlullah da eşyayı zıll-u zâil veya hayal-i bâtıl» addediyorlar. Vücûdları yok değil, Fakat istiklâl ve bekaları olmadığından mevcûdiyetleri sahibine tâbi bir gölge mesâbesinde kaldığından, onu hakiki mevcud sanmıyorlar. Bunlar doğru.

Fakat her şeyi bedbinlik ile görmek, ye's ve hüzün içinde yuvarlanmak bu doğru değildir. Her halde varlığın şerefi, her tecellide mûcidi görmek, bilmek, tanımak, onun hakiki varlığına, ondan gelen kendi mukayyed varlığını fedâ etmek yani kendini bir varlık olarak görmemek ki; şu hâl tehakkuk ettiği takdirde, kendine mahsus zevkten hâli değildir. Bunun eseri, bedbinlik değildir. Çünkü, bedbinlik ubûdiyete muârızdır. Hiç bir zevki yoktur. Meselâ, bir şeye canın yanar ve hakikatte yananı görür ve onun yandığında ayn-i hikmet, mahz-ı hayır olduğunu düşününce garip bir teselli ve teessür ve tatlı bir zevk, rûhi bir şeyler husûle gelir. Maddi yanmak hissini o zevk bastırır. Teslimiyeti, tevekkül, tefviz-i umur gibi mekârîm-i ahlâk-ı insaniye husûle gelir.

Zaten sabır denilen acı şey, ilk sadmededir. O ilk sadmede kendini kaybetmez isen, şüphesiz o acıya alışırsın, Tabii görür ve ubûdiyet hissiyatına da mâlik kılınmış ise, tatlı bir zevk ile o acıya pek tabii bulur. Düşün, Cenab-ı İbrahim'in halini, Biricik oğlu İsmail veya İshak'ı hak yoluna kurban ile emrolunuyor. Şu emrin tatbiki anında imtisale azmediyor, ve keyfiyeti düşünüyor. Meseleyi oğluna açıyor. Oğlundaki büyüklüğe bak! «Ey oğulcuğum! Mânâda ben seni kurban gibi boğazladım. Sen buna ne dersin, Nasıl görür, ne anlarsın?» dediğinde «Ey benim babacığım! Madem ki, rüyâ tarıkıyla gördüğün bir emr-i ilâhidir. Emrolunduğun gibi davran, emri yerine getir. Haşa sana muârız değil, belki kaza ve kaderi hakka seve seve teslim ve râzı olmuş sâbirlerden bulacaksın!» demesi Hazreti İbrahim'deki Efendisine karşı sadâkati oğlundaki emre karşı teslimiyet ve rızâsı, kendilerine Haliliyet, nübüvvet ve Sâbiriyet getirmiş. Nübüvvet gömleğini giydirmekle beraber emrin ifâsına azmin mükâfaatı bir bedel, yani kesilmek için koca bir kurban ihsanı sûretiyle hasıl oluyor.

Şimdi bundan bize düşen vazife, herhalde o hali yaradanı görmek, onun abes bir şey yapmadığını ve her şeyde hayır ve hikmet bulunduğunu düşünmek o acının akîde-i sabır ile muhakkak ihsan olacak halâveti tatmaktadır. Elhamdü lillâhi alâ külli hal;

Bedbinlik maddiyata dayanırsa, madde kuvvetsiz olmaz. O kuvveti gör. Acele hükmünü verme! Sabreyle, neticede hayır mı şer mi anlayacaksın! Mâneviyata nâzır ise, zaten o maddeden onun kuvası olan mânâyı anlayınca madde ortadan kaybolur, ve mâna, madde yerine kaim olur. Onu, hayır olarak seve seve kabul edeceğin tabidir.

Binaenaleyh «Gurbet mûcib-i kurbettir» derler. Çünkü, garib rakik-il kalb olur. Hazreti Allahın tecellisi ise rikkat-i kalble zuhur eder. Galiz-ül kalb olur. Hazreti Allah'ın tecellisi ise niyete çıkılmış, sayılamazlar. Binâenaleyh, vatanından, itiyâdatından ayrılanlar garib olur. Şu gurbetleri, kalbi hüzünleri celb eder. Şu hüzünise seni Allaha yaklaştırır. **Ben kırık kalblilerin kalbindeyim.»** buyurulmuştur. Hülasa her inkisar, nihâyet lütfile inficârı mûcip olacaktır!.

Geçmeyin, âh-ı temenni-i hâmuşâneyi duyun.

Hepsinin ruhuna bir fatiha olsun okuyun.

GÖZ Oldur ki hakkı göre.

Salâhaddin Eş

RÜŞVET

«Rişvetin mutlaka haram olduğu halk arasında yaygın olup, ne türlü rişvetin haram olduğunu bilmez iken bir sözdür söylerler. Ve bilenler de kavga ne lâzım, öyledir diye gizlice alırlar, verirler. Dünya'da bir zararı ve cezası görülmediği yerde hiç bir kimse tereddüd etmeyip kabul eder. Etmeyen de dindarlığından ve Allah korkusundan değil, hazmı müşküldür diye halkın dilinden korkar. Zira bir tadlıca nesnedir, hazzı vardır, derler.»

Kâtip Çelebi, rüşvet bâbında böyle söyler ve Bakara Sûresi'nin 188. âyetiyle ve yüce Peygamber'in «alanı da, vereni de, aracılık yapanı da lânetleyerek» kesin olarak yasaklanmış olan rüşvet için; «alması haram, vermesi câiz vermesi haram, alması câiz» gibi bazı hîle-i şer'iyeleri zikreder. Ki bunlar çok kere mantığa ters gelmiyen ve fakat mutlak hakikate muhakkak aykırı olan hususlardır.

Ünlü İslâm kelâmcısı Seyyid Şerif Cürcanî rüşveti «hakkı boşa çıkarmak ve batılı haklı göstermek için verilen şey» olarak tarif etmiştir ki; muhtelif tarifler arasında en özlü olanı ve iltibasa mahal bırakmıyanıdır. Bu tarifle insanın sadece şeklî hukuk bakımından değil, kalbî inançları bakımından mes'ûliyetleri de mes'eleye iştirak ettirilmektedir. Bu iştiraki sağlamıyan ve rüşveti sadece «Bir neticenin elde edilmesi veya yardım için verilen şeydir.» şeklindeki tariflerin çok kolaylıkla hediye ve bahşiş şeklinde değerlendirilebileceği günlük hayatta da bütün acılığıyla ve çıplaklığıyla karşımıza daima çıkmaktadır.

Son günlerde rüşvetin milletler arası bir sumül kazandığını görmekteyiz. Çünkü Birleşik Amerika Senatosu, Loocked Uçak Firması'nın uçaklarını satabilmek için Dünya'nın çeşitli ülkelerine yüz milyonlarca dolar rüşvet dağıttığını resmen açıkladı. Bu açıklama muhakkak ki; alâkadar ülkelerin iç siyâsetlerinde derin çalkantılar meydana getirdi; Türkiye de bu çalkantılardan nasibini aldı. Çünkü bahsi geçen şirketin temsilcisinin ifadesiyle «*mütevâzi bir hisse*», 13 milyon liracık bir rüşvet hissesi de Türkiye'nin nasibine düşmüştü!

Bu açıklamaların yapılmasındaki asıl gâye nedir? Galiba mes'elenin en ehemmiyetli tarafı da bu olsa gerek. Nitekim -bırakalım başka ülkeleri - bu rişvetle, Türk Devleti'nin en temel müesseselerinden birisi olan Silâhlı Kuvvetler de yıpratılmak istenmektedir. Çünkü bahsi geçen rüşvetçi Amerikan şirketi ile - dolaylı da olsa - Silâhlı Kuvvetlerimizin de ticarî münâsebetlerinin bulunduğu kabul edilmektedir. Bu bakımdan hattâ Türk Dışişleri Bakanı'nın Amerika'ya yapacağı ziyareti son anda tehir etmesini «*Kissinger'in karısının hastalığı*» gibi oldukça komik bir sebebe değil, belki de bir süper devletin sûret-i haktan görünmek sûretiyle ve dolaylı bir şekilde Türkiye'yi içten karıştırma oyunlarına verilen dolaylı bir cevap olarak değerlendirebiliriz

Birleşik Amerika son yıllarda devamlı olarak Dünya umûmî efkârı önünde kendini temize çıkarmayı gaye edinen ve dış hatlarıyla açık rejim ve dürüstlük gösterileri olarak vasıflandırılabilecek davranışlar içine girmiş bulunmaktadır. Halbuki aynı Amerika az bir zaman önce, dış pazarların rüşvetle korunması şeklindeki tesebbüsleri takdis ediyordu Ve bu, prağmatist (faydacı) bir hayat felsefesi olan kapitalizmin super devleti icin yadırganacak bir sey de değildi. Çünkü, bütün güzellik - çirkinlik, iyilik - kötülük ölçüsünü menfaat ve faydasına göre tesbit eden bir sefil anlayışın zebûnu...

Aç kedi yakaladığı fareyi hemen yutarken, tok kedi, avcılığın tadını çıkarmaya bakar. avı ile saatlerce oynar durur. Tok emperyalistler gibi... Tok emperyalist, tuzağına düşürdüklerini kendisine daha iyi gelir kaynakları bulması için uşak imalâthânelerinde iyice kuklalaştırır. Amerika casusluk ve rüşvet mevzularındaki - güya dürüst - açıklamalarıyla gerçekte işte bu uşaklarına gözdağı verip ***«Aksi halde sizi de rezil ederim.»*** diye kendisine daha çok hizmet etmelerini ve yaltaklanmalarını temin etmeye çalışmaktadır.

Son günlerin şu CIA casusluğu ve rüşvet alışverişini tok emperyalist böylesine ustaca ve kurnazca yaparken, aç emperyalistlerin nasıl çalıştıklarırını hayal edebilirsiniz. Bu aç emperyalistler, kuklalariyle böyle açıktan gösteriler yapmaya cesaret edememekteler, henüz... Ama mutlaka gizli elleri güçsüz ülkelerin mahrem yerlerinde... Çünkü uşaklık da rüşvete benzer. Rüşvette alan ve veren nasıl birbirinin tabiî neticesi ise; aynı şekilde, efendiler oldukça uşaklar, uşaklar oldukça da efendiler bulunacaktır!..

KUVA-YI MİLLİYENİN KADIN KAHRAMANLARI

Aynur Mısıroğlu

Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti

— 2 —

Anadolu Kadınları Müdafaa-i Milliye Cemiyeti'nde çalışan imanlı Türk kadınları, Yunan işgâl ve istilâlarının vahim neticeleri karşısında bütün Anadolu kadınlığını uyandırmak ve erkeklerine yardıma sevketmek maksadıyle hudutsuz bir gayret ve faaliyet göstermişlerdir. Sair vilâyet merkezlerinde de benzer teşebbüslerin gerçekleştirilmesiyle İşgâl Kuvvetlerine karşı toplu protesto hareketlerinde bulunmayı te'min etmek üzere çeşitli beyannâmeler neşretmişlerdir. Bunlardan birini dikkatlerinize arz ediyoruz:

Sivas
Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti — Sivas
Numara: 120 — 24.4.336

Hanımefendi;

Beş ay mukaddem Sıvas'da Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti nâmıyla bir cemiyet teşekkül ettirdik. Cemiyetin maksadı, memleketi parçalamak isteyen düşmanlara kadın ve erkek vatanın müdafaası için birleşmiş olduğumuzu isbat etmek ve aynı zamanda Türk kadınına yakışacak bir sûretle biz de memleketimize hizmet etmekten ibârettir. Nizamnâmemizi takdim ediyoruz. Okuduğunuzda tafsilâtını daha iyi anlarsınız.

Şimdi sizden ricamız, kazanızda veya nâhiyenizde aynı maksada hizmet etmek üzere bir cemiyet teşekkül ettiriniz. Anadolunun en küçük bir köyüne kadar bütün Türk kadınlarının birleştiğini, beraber çalıştığını gösterelim. Tabiî malûmatınız var... İngilizler, İstanbul'u tamâmen işgal ederek memurlarımızı birer uşak gibi mâiyetlerinde kullanarak Pâdişahımız ise, mahsur kalmıştır. Şimdi ise, İngilizler, Türkleri Ermenilere, Rumlara esir gibi kullandırmak isteyen Ferid Paşayı Sadrıâzam intihâb ettiler. O'nun Sadrazam olması memleket için bir felâkettir. İngiliz paraları ile memleketi satmak isteyen, Rumlara, Ermenilere, İslâmları çiğnetmek alçaklığını kendince hiçe sayan böyle bir vicdansızı Anadolu'nun saf ve temiz ahâlisi Sadrıazam diye kabul etmiyor ve etmiyecektir. Buna hiç şüphe yok. Yalnız, vatandaşlarımıza bu hakikatı anlatmak lâzım. Türkler, Ermenilerin, Rumların ayakları altında ezilemezler. Mübârek dinimizi, câmilerimizi tahkir ettirmemek için ölüme memnûniyetle râzı oluruz. Ankara'da Anadolu Ajansı teessüs etmiştir. Dünyanın her tarafında oraya havâdis veriliyor. Bâhusus İstanbul'da Ferid Paşa tarafından kendi hilkatindeki arkadaşları ile beraber İngiliz paralarını cebine doldurarak, memlekete seven; Müslümanlığı muhafaza etmek isteyen dindaşlarımıza edilen eziyetleri günü gününe malûmat veriyorlar. Ankara, aldığı havâdisleri bütün vilâyetlerdeki kadın cemiyetlerine bildiriyor.

Biz de aldığımız havâdisleri size bildiririz. Siz de kazanızdaki bütün hanımlara anlatırsınız. İşte bunu anlatmak içindir ki; bir cemiyet teşkili lâzımdır. Cemiyet teşekkül ederse onları etrafınıza kolaylıkla toplarsınız. Sadrazam Ferid Paşa hâininin cebine girecek paraların hatırı için bizim İngilizlerin esiri olamıyacağımızı, Ermenilerin ve Rumların ayakları altında ezilmiyeceğimizi, oradaki hanımların anlıyacağı bir sûrette anlatırsınız. Teşekkül ettireceğiniz cemiyet bize tâbi bir şube olur. Yaptığınızı bize bildirirsiniz. Biz de elimizden geldiği kadar size yardım ederiz. Herhalde cemiyetin bir an evvel teşekkülüne gayret etmenizi ve hey'et-i idâre isimlerinin bildirilmesini hamiyet-i vataniyyenizden bekler, selâm ve hürmetlerimizi takdim ederiz.

(Resmi mühür)
Sivas Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti
(335)

Kâtibei Mes'ûle — Reise-i Ûlâ
Sâdiye Kemal — Melek Reşid

Bu vesika dikkatle incelendiğinde Sivas Kadınlarının M. Kemal Paşa'nın İstanbul Hükûmeti ricâline karşı vâki' ithamlarını aynen kabul ve ifâde etmekte oldukları kolayca görülmektedir. O derecede ki; bu beyannâme âdetâ M. Kemal Paşanın kaleminden çıkmış gibidir. Esâsen Sivas da Ankara gibi tamâmen O'nun nüfuz ve tesiri altında bulunuyordu.

Damad Ferid Paşa bu beyannâmede ifâde edildiği gibi, aslâ «hain» değildir. Belki siyâsetinin yanlış ve hatalı tarafları vardır. Bunlar da İngilizlerin -gerçek hilâfına- M. Kemal Paşa ve Kuva-yı Milliye'ye karşı görünmelerinden doğmuştur. Sevr Muâhedenâmesi'nin islâhı için toplanan konferansta vatanımızın -asgari hudutları olarak- Kosova'dan Yemen'e kadar imtidât etmesini müdafaa ettiği ve bu yüzden «Misak-ı Milli» hudutlarına râzı olan Kuva-yı Milliyeciler'le hayâlperestlikle itham olunduğu bir gerçektir. Hele bu beyannâmenin O'nu İngilizlerden para almakla itham etmesi son derecede yersiz ve hilâf-ı hakikattır. Bir kere zevcesi bulunan, Sultan Abdülhamid Hân'ın kız kardeşi Mediha Sultan'ın hudutsuz şahsi serveti vardı. Bugün gasb sûretiyle «Kemik Veremi Hastahanesi» hâline getirilen Baltalimanı'ndaki meşhur Sahil Sarayı'nda oturuyor ve maddi refah içinde yüzüyordu. Ancak, M. Kemal Paşa ve arkadaşlarının İstanbul Hükûmeti ricâlini İngilizlerin cürüm âleti hâlinde göstermek husus undaki hudutsuz gayretlerine mâkes olan ve tamâmen onun hissiyâtını taşıyan bu beyannâmede Anadolu kadınlarından talebedilen hamiyyet-i vataniyyeye bir diyeceğimiz yoktur. Ancak bununla, muhtevâsındaki sâir siyâsi efkâr ve hissiyâtı tefrik etmek gerekmektedir.

Bütün Anadolu kadınlarına dağıtılan bu beyanname, çeşitli yerlerden çeşitli mukâbeleler görmüştür. Bunlardan bazı misâlleri nazar-ı dikkate arz ediyoruz:

SİVAS KADINLAR MÜDAFAA-İ VATAN CEMİYETİ'NE VE HEY'ET-İ TEMSİLİYEYE

Efendim;

Vatanımızda yarım asırdan beri te'sirât-ı hâriciye ile serzede-i zuhur olan avâil-i dâhili ve hâriciyeden (harici ve dâhili gâilelerden) dolayı milyonlarca nüfusumuzu din ve vatan uğrunda fedâ etmekle beraber, mukaddes memleketimizin bir kısm-ı mühimmini dahi kaybettik. Elyevm mevcud vatanımıza da göz dikenlere insaniyyet ve beşeriyyet nâmına yaptıkları haksızlıkları bildirmek ve her türlü haksızlıklarla tecâvüzlerini Âlem-i medeniyet nâmına protesto etmek ve yetiştireceğimiz evlâtlarımızı bu gâye-i mukaddeseye doğru götürmek ve harb-i âhir dolayısıyla tahammülferse bir sefâlet altında terk-i hayata mahkûm olan yüz binlerce yetimlerin ve dul kadınların imdâdına koşmak üzere Kayseri hanımlarından Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Vatan Cemiyeti teşekkül etmiş ve bilûtfihîteâlâ vatani, hissi gâyelere mâtuf olan semerâtını iktitâfa başlamış olduğunu arzeder. Hayra mtuf umûr ve teşebbüsâtımızda muvaffâkiyâtımızı Cenab-ı Haktan temenni eyleriz efendim.

22 Kânûnusâni 336

Kayseri Anadolu ve Rumeli Kadınlar Müdafaa-i Vatan Cemiyeti Reisi
Seyyide

NİĞDE MUTASARRIFLIĞI CÂNİB-İ SÂMİSİNE

Saâdetlû efendim hazretleri:

Makam-ı sâmileri vasıtasıyla tevdi buyurulan «Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti» nizamnâmesi ve olbabtaki tahrirat-ı âliyenin Niğde müslüman hanımları tarafından manzurdide-i ibtihaç olması üzerine zaten Vatan-ı Osmani'nin vaziyet-i elîmesi hazıra-i elimesi karşısında dâğıdar ve her türlü fedâkarlık ibrâzına amâde bulunan kalblerimizdeki Türklük hûn-u ismeti feveran etmiş ve 26 Kânûnusâni 336 tarihinde Ünas Nümûne Mektebinde şehrimizin mûteber ve münevver İslâm hanımları biliçtimâ mevlûdü şerif kıraatinden ve müdire Feride, Mükerrem Hidâyet ve Nezâhat Cemil hanımların müessir ve beliğ nutuklarını müteâkip büyük bir tehâlükle intihabâta mübâşeret edilmiş ve âray-i umûmiye ile melfuf pusulada esâmisi muharrer 16 hanım hey'et-i idâre-i fa'ale azâlığına intihap sûretiyle cemiyet-i muhteremenin resmi küşâdı icra kılınmış ve âza-yi tabiiyenin miktarı elyevm 1090 adede bâliğ olup mûmâile-i kaydiyyeye devam edilmekte bulunmuş olmakla lütfen makam-ı âlilerince de mazhar-ı müzâheret olması ve cevâben keyfiyet-i teşekkülün Sivas'taki merkez-i umûmisine iş'arına delâlet buyurulması mütemennâdır. Olbabta emr-ü-irâde hazreti veliyyülemrindir. 4 Şubat 336

Niğde Anadolu Kadınlar Mudafaa-i Vatan Cemiyeti Şûbesi
Mürselât Numarası: 1

Kâtibe-i Mes'ûle — Reise-i Ûlâ
Mükerrem Hidâyet — Ayşe Feride

SIVAS'DA MÜDAFAA-İ VATAN CEMİYETİ RİYASET-İ MUHTEREMESİNE

Sevgili vatan-ı muazzezemizi eyâdi-i düşmandan tathir ve tahlisi ve temâmiyet-i istiklâliyetimizin temin ve müdafaası uğrunda kadınların da erkeklerden ayrılmamak ve her türlü fedâkarlıklara iştirak ile mücâhedede bulunmak azmiyle Pınarhisarda dahi Müdâfaa-i Vatan Hanımlar Cemiyeti hey'et-i fa'alesi olmak üzere on altı kişiden mürekkep 6 Şubat 336 tarihinde Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti teşkil edilerek sarf-ı mesâiye başladığımızı oradaki üstad-ı muhteremeniz hanımlara tebliğ ve tefhimine terdifen arz ile irşadatınıza her an intizarda bulunduğumuzu beyanla kesb-i mefharet ve mühik olan metâlibimize ankarib müyesser olmaklığımızı eltâf-ı ilâhiyeden niyazla samimi hürmetlerimizi takdime müsâraat eylerim efendim. 14 Şubat. 336

Pınarhisar Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti
Reise-i Ûlâ
Refika

SİVAS'TA ANADOLU MÜDAFAA-İ VATAN CEMİYETİ HEY'ET-İ MUHTEREMESİ REISE-İ ÂLİYESİNE

Lirayi Osmani	Gümüş para
6,5	962

Evrak-ı nakdiye: 2790 Kr.

Muhterem hanımefendi Hazretleri;

Bu defa irsâline inâyet buyurulan nizamnâmeyi aldık. Emr-i âliyeleri üzerine cemiyetimiz Leyle-i Berâta müsâdif 3 Mayıs 336 Pazartesi günü müteyemminen mevlûdü şerif ile küşad olundu. Malûm-u âliyeleridir ki; burası köy hâlinde gâyet ufak bir kasabadan ibâret bulunduğundan nazara çarpacak derecede iâne derç edilmemişse de karınca kaderince fehvâsınca bu hamiyet şerefinden istifâde ümidiyle ve balâda gösterildiği veçhile iâne derç olunduğu ve cemiyetimizin mührü resmisi bulunmayıp burada bittabi hakkâk dahi olmadığından oraca bir mühür kazdırarak irsâli esmânının iş'ar buyurulması ve cemiyetimizi teşkil eden hanımların da esâmisi berveçhi zir dercedildiği maraziyle Cenâb-ı Hakk'ın din ve millet ve vatanımızı her türlü ekdar-ı kevniyeden ve istilâcuyâne hareketlerden masun ve âzâde buyurmasını temenni ve niyazla teveccühat-ı ismet penâhilerinin bekasını istirham eyleriz, hanımefendimiz hazretleri.

6 Mayıs. 336

Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti Kangal Şubesi
Reise-i Ûlâ
Kaymakam Ömer Fuad Bey Kayınvâlidesi
Ulviye
Kâtibe-i Mes'ûle
Hasna

(Bu vesikanın altında şûbeyi teşkil ve tesis eden hanımların isim ve hüviyetlerinin bir listesi eklenmiştir.)

(Devamı Var)

ortadoğu'dan
SAİD ŞAMİL

Yahudi Davası ve Filistin !..

— 5 —

Bundan sonra İngiltere için çıkar bir yol kalmıştı. O da hasımlarıyla anlaşmaktı. Bunu Fransa da özlüyordu. Onun üzerine boş zamanlarını Paris'te geçiren, Fransız dostu hovarda Kral Edvard, harekete geçirildi ve şöhretşiâr İngiliz - Fransız ittifakı akdolundu.

Az sonra Fransızlar'ın tavassutuyla, İngilizler ve Ruslar bir masaya oturdular. Bu buluşmalar gizli yerlerde yapılıyor, konuşmalar da mutlak bir ketûmiyet içinde kalıyordu. Çünkü aralarında kuracakları ittifakın temelini Osmanlı İmparatorluğu'nun taksimi teşkil ediyordu.

İşin garib tarafı, böyle bir andlaşmadan Yahudiler de memnun değildi. Çarizm ayakta durdukça, Ruslar'ın Yakın Doğuya yayılmaları ve Akdeniz'e hâkim olmaları hiç işlerine gelmiyordu. Bundan dolayı Masonları harekete geçirerek, Türk münevverlerine ve bütün azınlıklara hukukta müsâvî, liberâl, idârî bir sistemin müdâfaası yaptırıldı. Bunu yapmakla Filistin'e sızmanın kolaylaşacağına ve orada Yahudilik hesâbına yurt kurma dâvâsının kendiliğinden doğacağına inanıyorlardı. Nitekim Yahudiliğin merkezî komitesi hesabına, Roçild bu işe fonlar ayırmış ve bu hercümerçten bilistifâde Filistin'de kendine göre te'sisler kurmağa başlamıştı.

Bu arada İngiltere hâriciyesinin Türkler'e karşı tâkip ettiği siyâset sinsiliğin, hepokrasinin en yüksek zirvesini bulmuştu. Bir taraftan, Osmanlı İmparatorluğu'nu Ruslar'la anlaşarak paylaşmağa hazırlanırken, öte yandan azınlıkları kışkırtmak sûretiyle Ruslar'ın ayrılmalarına karşı, millî engeller kurmayı ihmal etmiyordu. Öbür taraftan da, eski bir dost edâsıyla, başta Kâmil Paşa olmak üzere eski devlet ricâlimize içten öğütler vererek 31 Mart fâciasını körüklediği gibi. Balkan felâketine de zemin hazırlamaktan kendini alamıyordu.

Balkanlar'da Türk hâkimiyetine, oldu bitti mâhiyetinde indirilen bu darbe. Osmanlı Tarihi'nde kaydedilen felâketlerin en ağırıydı. Bu imhâ Karpatlar'da Avar Türk hâkimiyetine karşı tatbik edilen ameliyenin tıpatıp eşidir. Onu Cermenler yapmıştı. Bunu da Slavlar yaptılar.

Milyonlarca Türk ve Müslümanın canına ve hânumânına mal olan bu çöküntüye, Osmanlılar'dan fazla, mahkûm Türk ve Müslüman ülkeler halkı gözyaşı döktüler. Bunlar da maâlesef hâmisiz ve teşkilâtsız idiler Bundan dolayı müsbet bir reaksiyon gösteremiyorlardı.

Hılâfet merkezinde partiler ve siyâsetçiler mes'ûliyeti birbirine yükleye dursun, İttihatçılar'ın millici grubu, Avrupalı'laşma sevdâsındaki müfritleri geriye itirek haşin bir darbeyle idâreye el koydular. Fakat Edirne şehrini geri almaktan başka bir şey yapamadılar. Çünkü Batı'nın liberalleri de Haçlı'ları da, hilâlin Balkanlar'da tekrar dalgalanmasına kat'iyetle karşı idiler.

Durum ağırdı. Memleketin ne kâfi miktarda yolu, ne silâhı, ne de onu yapacak fabrikası vardı. Buna karşı Rusya, ve İngiltere taksimde anlaşmışlar ve 1907 de bunu bir ittifaknâme hâlinde imzalamışlardı. Şimdi bu andlaşmayı tatbik sahasına koymak ve Boğazlar'a gelip yerleşmek için Rusya, Dünya'yı savaşa doğru itiyordu. Bâb-ı Âli, olan bitenden haberdârdı. Fakat eksikleri itmam için ne zamanı ne de mâlî imkânı vardı.

Kendileriyle iş birliği yapılabilecek ortada Almanlar'dan başka kimse kalmamıştı. Demek ki; bu işin tercihe gider bir tarafı yoktu. Almanya'ya gelince, siyasî sahada irtikâb ettiği hatayı anlamış, bunun acısını savaş stratejisiyle telâfi etmeyi düşünüyordu. Onun iki amansız hasmı Batı'ydı. Onları yıldırımvâri hamlelerle ezebilmek için, Doğu cephesini, açıkcası, Rusya'yı felce uğratmak gerekti. Bu ameliyenin can alıcı tarafı, Batı'dan buralara gelecek yardımın kesilmesine bağlıydı. Bunun da anahtarı Osmanlılar'ın elinde bulunduğundan, Bâb-ı Âli tarafından alınacak kararın, Almanya için ehemmiyeti hayâtiydi.

Savaş yoktu, fakat savaşacak kuvvetler durmaksızın hazırlık yapıyorlardı. Bu arada Almanya, Osmanlıları kendine müttefik sayıyor ve onunla yakından alâkalanıyordu.

Beşinci kol faaliyeti daha o zamandan başlamıştı. Lavrensler Arab çöllerinde cirit oynarken, Almanya hesabına Yahudi ajanlar da Rusya'da mekik dokuyorlardı. Üçüncü Alexandır Yahudiler için Rus mekteplerinde okumayı icbârî yapmıştı. Bu sâyede yüksek tahsile kavuşan Yahudilik, Rus topluluğunda en hassas noktalara nüfuz etme fırsatını bulmuştu. Rusya'daki bütün solcu partiler, onların te'siri altında gelişiyordu.

1905'de Japon - Rus Harbinin sonuna doğru, Yahudiler nihilist ve komünistleri ele alarak, çarlar diyârını allak bullak ettiler. Bâzı yerlerde muvakkat hükûmetler bile kurmuşlardı. Bu mâcerâ, Almanlar'ı ümitlendirdi. O zamanlar Almanlar'la Yahudiler'in arasında samimî bir münâsebet vardı. Bundan dolayı Dünya Yahudilik Merkezi Almanya'da gizleniyordu. Bu sâyede Almanya Dünya'nın en kuvvetli istihbârâtına sahipti. Rus - Fransız - İngiliz ittifâkının en mahrem taraflarını çaldırıp bize ulaştırması küçümsenir bir hüner değildi.

Bu sırada Almanlar bize Ruslar'ın işgâline uğrayan İslâm - Türk ülkeleriyle, alâkalanmayı tavsiye ediyorlardı. O tarihte bu ülkeler bu derece ne ezilmiş ne de parçalanmıştı. Rusya petrolünü, pamuğunu, yününü, ipeğini, gümüş ve plâtinini hep bu memleketlerden te'min ediyordu.

(Devamı Var)

TÜRKÇESİ
Ahmed SELÂMÎ

MÜ'MİN LÜTFİ DOĞAN: "Şerîat Adâlet Demektir.,,

Türkiye'de iki Lütfi Doğan var: Birincisi Erzurûmîdir, senatordür, müslimdir, mü'mindir... Mukaddes Şerîatın adalet demek olduğuna inanır...

Ötekisi layıklıkçıdır (ılmâniyyecidir), şefokratdır, «Diyânet İşleri» denilen yerin tepesindedir... Allah ve Rasûlü'nün istediği İslâm (Şerîat) karşısına, rejimin istediği felsefeyle karışık ve şefokrasiyle uyuşuk bir tahrîfât kalabalığını, din adı altında ve ikinci bir İslâmiyet (!) hâlinde çıkarmakla vazîfeli...

Bu ikinci nesnenin adı İslâmiyet (!) de olsa, elhamdülilâh münkiriyiz... Biz, Allah ve Rasûlü'nün istediği İslâm'ın (Şeriatın) mü'minleriyiz...

Bu noktada, ileride daha uzun duracağız...

Birinci Lütfi Doğan, senatördür ve Erzurûmîdir dedik. Mevzûumuz da, bu (mü'min Lütfi Doğan)...

● 5/Şubat/1976 târihli bazı gazeteler, (mü'min Lütfi Doğan'ın) senatoda yaptığı konuşmadan bahsediyorlardı. Bu babdaki haberin serlevhası, bir dindışı (layik) gazetede şöyle:

«Eski Diyânet İşleri Başkanı Cumhuriyet Senatosu'nda Şerîatı savundu!...»

İkinci serlevha da şu:

«MSP Erzurum Senatörü, bütçe konuşmasında, Şerîat demek adâlet demekdir dedi.» Haberin metninden okuyalım:

«Lütfi Doğan Şerîata karşıyız deyenlerin, bununla milleti üzdüklerini, matbuâtın da bunu dış te'sirlerle söylediğini savunmuş; Şerîat, Kur'an'ın bütünlüğü ve îmân demekdir demişdir. Doğan, Şerîata inananların adâlete inanmış olacaklarını belirterek şunları söylemişdir:

Şerîata inanan nâmusa tecâvüz edemez, mala tecâvüz edemez, ırza ve cana tecâvüz edemez. Adâlet de bunlarla te'mîn edilir. Hak ve haramı çocuklarımıza öğretirsek, banka soymak, hırsızlık yapmak gibi şeyler asgarî hadde iner. Biter demiyorum ama, en asgarîsine iner. Bu memleketin çocuklarını yetiştirmek istiyorsak, bunların gönüllerine İslâmiyet sevgisini, Şerîat sevgisini vermeliyiz.»

● Muhterem Lütfi Doğan Beyefendi doğru söylemişler. Hakkı beyân etmişler. İslâmın (Şerîatın), temelli temelsiz bilumum kişilere tebliğini yapmışlar...

En mühimi de, hadîs'de geçen *«zâlim»*e karşı, ***hakkı ve adâleti müdâfaa ederek «en büyük cihâdı»*** ihrâz eylemişlerdir.... Tebrik ederiz.

Muhterem Lütfi Doğan Beyefendi emsâl ittihâz edilmelidir. Öteki senatör ve meb'uslar da, *«ZÂLİMLERE»* karşı, *«hakkı ve adâleti müdâfaaya»* mecburdurlar... Hadîs-i Şerif meâlen şöyledir: *«Muhakkak ki, zâlim sultanın huzûrunda Hakk ve Adâleti müdâfaa etmek, Allâh indinde cihâdın en yücesidir.»*

Öteki senatör ve meb'us efendiler de *«hakkı ve adâleti»* müdâfaaya mecburdurlar dedik. Şunun için mecburdurlar:

● İslâmiyet (Şerîat), yalnız muhterem Lütfi Doğan Beyefendinin dînî ve mukaddesâtı değildir. Meclislerde ne kadar müslüman, ama samîmî müslüman âzâ varsa, hepisinin de dînidir... Dîn ve Şeriat, marksizmle bir tutulur ve tehlike ilân edilirken susmak, zilletdir, meskenetdir... İntihâb (seçim) zamanları *«müslümanlık»* nutukları atmak, meclislere girdikden sonra ise dut yemiş bülbüller gibi pintileşmek, en azından samimiyetsizlikdir... Daha geçenlerde, bir vekîlin *«Şerîatın kestiği parmak acımaz»* sözünden sancılara kapılan bir (C.H. Partisi) meb'usu karşısında, kaç kişi çıkıp da İslâmiyeti (Şerîatı) mudâfaa etmişdir?. Beş para etmez mes'eleler için gırtlak gırtlağa gelenleri, müntahıbleri (seçicileri) olarak uyarıyoruz: Efendiler! bir gün toprağın altına göçeceksiniz. Sonra hesâba çekileceksiniz. O günde, meb'us alışverişleri de dâhil her türlü ticâret durdurulacaklardır! Sâdece dünyâdaki işlerinizin, niyetlerinizin ve fiillerinizin neticesiyle başbaşa kalacaksınız. O zaman, başda Allah ve Rasûlü olmak üzere bütün peygamberler, sahâbîler, tâbiîn, tebaitâbiîn, müctehidîn ve bütün müslümanlar sizden dâvâ edecekler. Diyecekler ki: *«Şerîata (Allah'ın kânunlarına) sövülür, hakâret edilir, marksizmle bir tutulur ve tehlike ilân edilirken, neden ağzınızı açmadan pineklediniz?. Yüksek siyâsetinizden mi?. Erzurûmî Lütfi Doğan, «hakkı ve adâleti» müdâfaa edince yer yerinden oynamadığı gibi, kıyâmet de kopmadı... Siz neye sustunuz?.. Teşrîî masûniyetiniz, binlikleriniz, onbinlikleriniz, bellerinizde tabancalarınız, her türlü maddî imkânlarınız da olduğu halde...»*

● Efendiler! hesab günü bu sözlerle mutlaka karşılacaksınız!.

Bu millet sizi oraya, gece gündüz dedikodu, gıybet, fırıldakçılık yapsınlar diye göndermedi. Bürokrasi, şefokrasi, oligarşi, demokrasi, poligami çarkının ve edebiyâtının kör dişlileri olasınız diye orada bulunmuyorsunuz!.

150 senedir mahvedilen *«hak ve adâleti»* haçlı istilâsından kurtarmakla vazîfelisiniz. Allâh idrâk nasîb ede... Âmin!..

Fonoloji Bakımından Türk Dili ve Divan Edebiyyâtı

— I —

İSMAİL HÂMİ DANİŞMEND

Fonoloji, Lisâniyyât sâhasında teşekkül etmiş ilimlerin en yenisi sayılabilir; Bununla berâber, büyük bir hızla inkişâf eden bu yeni ilim daha ilk adımlarından i'tibâren çok mühim neticeler vermeye başlamış, birçok medenî dillerin edebî metinleri yeni bir bilgi ziyâsıyle tedkik edilerek dil estetiğinin kanunlarını tesbite yarayacak mühim muvaffakiyetler elde edilmiş ve bilhassa şiir fonolojisine âit tedkikler bütün dünyâyı alâkadar edebilecek neticeler vermiştir.

«Fonoloji = Phonologie» nedir? Bunu anlamak için şu noktalara dikkat etmelidir: «Kelime» dediğimiz şey, «Mânâ» ile «Ses» ten mürekkep iki unsurlu bir halîtadır. Bu iki unsurun birincisiyle meşgul olan ilme «Sémantique», ikincisiyle uğraşan ilme de «Phonétique» denir: Yâni «Phonétique = Fonetik» demek «Ses bilgisi» demektir; fakat bu ses bilgisinin vazifesi, sözün mürekkep olduğu ses unsurlarını birbirinden ayırd ederek teker - teker ele alıp her birinin teşkkül, tekâmül ve tebâdül kanunlarını izâh etmekten ve bunları bir takım sınıflara ayırarak tâbi oldukları muâmeleleri göstermekten ibârettir. Yâni Fonetik ilmi, yazıda «Harf» dediğimiz işâretlerle ifâde edilen sesler ilmîdir. Meselâ bizim Türkiye lehçesiyle «V» sesi diğer bazı Türk lehçelerinde «B» sesiyle karşılaşır. Onun için bizim «Var» dediğimiz kelime onlarda «Bar» şeklindedir Demek ki: Türk lehçeleri arasında bu kelimenin baş sesi «V/B» tebâdülüne uğramaktadır. Fonetik ilmi işte bu gibi vaziyetleri tesbît eder ve hep işte böyle tek seslerle uğraşır. Bir sesin mânâ ile alâkası veyâhut başka seslerle alâka ve münâsebeti bakımından kıymetinin tâyini, yâni estetik mâhiyyetinin tesbîti gibi noktalar Fonetikle alâkadar değildir: Böyle şeylerle uğraşmak vazifesi, «Fonoloji» ismiyle teşekkül ettiğinden bahsettiğimiz yeni ilme aittir.

TOPLU SESLER BİLGİSİ

Bu yeni ilim, Fonetik gibi tek seslerle alâkadar değildir. Bunda bir sesin kıymeti, başka seslerle olan alâka ve irtibâtına göredir. Fazla olarak Fonetiğin «Mânâ» unsuruyla hiç bir alâka ve münâsebeti olmadığı halde, Fonolojide sesin mânâ ile münâsebeti de araştırılır. Şu halde «Sémantique» yalnız «Mânâ bilgisi» ve «Phonétique» yalnız «Tek sesler» bilgisi demek olduğu halde, «Phonologie» mânâ ile alâkadar «Toplu sesler bilgisi» demektir. Bununla berâber Fonetikle Fonolojinin birleştiği bir nokta vardır: Bunların her ikisinde de «Ses» esâs unsurdur Yâni her ikisinin de temel - taşı sayılabilecek unsur, yazıda tek bir harfle ifâde edilen ve ağızla telâffuz edilince «Phonème = Fonem» ismini alan en basit ve en kçük ses unsurundan ibârettir; meselâ ağızla «A» dediğimiz zaman çıkardığımız ses bir «Fonem» dir; fakat bu sesi kalemle yazacak olursak, kâğıdın üstündeki şekil «harf» ismini alır. Fonetiğin de, Fonolojinin de temel taşı işte bu basît sestir. Yalnız Fonetik ilmi bir fonemin diğer fonemlerle alâka ve irtibâtına bakmadığı için mevzûunu «mutlak» surette tedkik ettiği halde, Fonoloji ilmi her hangi bir fonemin muayyen bir ses sistemi ve meselâ bir kelime içindeki diğer seslerle alâka ve münâsebetlerini araştırdığı için mevzuunu «nisbi» sûrette tedkik ediyor demektir. İşte bundan dolayı mânâsız seslerle uğraşan Fonetik ilmi Fizikle fiziyolojiye dayanır, mânâlı seslerle meşgul olan Fonoloji ilmi de Psikolojiye yaklaşır.

UMÛMÎ ÂHENK

Dikkat edilecek mühim bir nokta daha vardır: Kâğıt üstündeki tek bir harfin ağızla telâffuzundan hâsıl olan ve «Fonem» denilen tek ses sırf ilmî ve i'tibârî olarak parçalanmasından hâsıl olabilecek bu tek sesler başkadır, o kelimenin parçalanmadan evvelki umûmî âhengi başkadır. Kelimenin mânâsı o münferit seslerde değil, onların bir araya gelmesinden hâsıl olan bu umûmî âhenktir. İşte bu vaziyete göre «kelime» demek, şuurdaki mefhûmun sesle yapılmış bir resmi demektir. Meselâ «Ak» dediğimiz zaman bize «beyazlık» mefhûmunu «A» ve «K» sesleri değil, bu seslerin tahlilinden evvelki müşterek mûsiki verir; hemen her gün kullandığımız «Kuzum!» kelimesinin iki türlü telâffuzuna göre ifâde ettiği iki mütenâkız mânâda bu mûsikî rolü daha vâzıhtır: Eğer bu kelime olduğu gibi telâffuz edilecek olursa, istihfaf veyâhut serzeniş için kullanılan bir hitâb şekli olur; meselâ bir hizmetçiye veyâhut tekdir edilecek her hangi bir kimseye «Bana baksana kuzum!» diye söze başlanıp çıkışılır; fakat eğer ayni kelimenin birinci hecesi uzun okunacak olursa, derhal mânâ değişir ve bu sefer tekdir yerine ricâ mefhûmu ifâde edilmiş olur: Bilhassa kadınlarla çocuklar «Kuuzum!» diye yalvarırlar «Ne olur?» ve «N'olur?» şekilleri arasında da buna benzer bir mânâ farkı vardır. «Sûret» kelimesi de böyledir:

(Devamı var)

Tarihin Huzurunda

Beni, bir lâhza dinle, ey tarih!
Seni ettim, hitap için tercih:
Derdimin âşinasısın ezelî,
Beşeriyet,-yekûn âmali.
Geçerek dest-i intikadından-
Öyle bir mumyadır ki, sergerdan
Yatar eb'ad-ı meşherinde senin,
Kâh muzlim ve kâh pek rengîn..
Bu müşevveş cesed huzurunda,
İtiraf-ı hakikat uğrunda,
Biraz efkârımın muhatabı ol..
Sana bir gün olur resîde, bu yol:
İnkılâbaddan mürur ederek,
Ufk-i ömrümde, bir hazin muharrik
Resmeden mâcera-yı hevlı-engîz,
Bu yarım asrı muhtevî dehliz..
Bu yolun yolcusuydu her âkil,
Fikri, azminden olmamıs kâbil:
İnhiraf ettirip, basıp ezmek,
Aşk-ı fikride, bir ye's sezmek:
Belki, bir emr-i müstehil olmuş,
Ona, vicdanda hak delli olmus..
Ruha bir itilâ mukadderdi.
Beserin vardı - çünkü- bir derdi,
Çarpışırken siham-ı kahriyle.
Zâlimin, bir dev iktidariyle
Öyle bir derd-i mustarib ki, onun
Yatıyor sinesinde: Taş kurşun.
Bu mehinane darbelerle fikir,
Bil'akis intibaha nâildir.
Kürrenin her yerinde pür lerze,
Celb-i dikkat eden cebin-i aceze
Sürüsünden, ibâret olmuşlar.
Unüf ve bidada müstenid cebbar
Bir hükûmet kuran hükümdâran..
Nerde: Yunan, Mısır, Roma İran
Medeniyetlerinde sefk-i dimâ
Eden, azgın, o muhteşem rüesâ?
Nerde tarih söyle, sen: Onlar?
Hırsı, dünyaya sığmayan hunhâr,
Zor-u bâzuyla saltanat sürmüs.
Kim bilir kacbin insan öldürmüş,
Memleketler, medineler yakmış.
Leb-i ahrara lâleler takmış
Kahramanlar?.. Saraylarında gezen,
Mündefen bir harâbe seyreyler,
Mütehassis olur bugün züvvâr.
Bîbekâ dehr için ne hâcet var:
Ömr-ü fânide ihtirasata?
Hem de, düssün niçin zayıf alta?
Meskenetten büyük zulm olmaz,
Zulme, zâlim bu za'f icin de biraz
Cür'et eyler.. Huzur-u Hakta, yarın
Bilinir, kimdir en büyük hâin:
Zulmü zilletle bel' edenler mi,
Yoksa zalim mi, câbecâ mermi,
Esfel-i safîlin tahkire?
Müstahaktır cezaya, tâzire:
Kendi zincire, bir riza gerdan
Uzatıp, yerde elleriyle gezen
Kavm-ı bî âr, zaliminden de
Fazla-billah-ruz-ı mahşerde..
Sanki dünyada az hacîl midir,
Üç sefihin elinde, ayni esîr
Gibi, bâzıce-ı hakâret olan
Koca bir kavm?.. Mutlaka insan,
Fikir ve histen, hayattan mahrum,
Bînasib olmadıkca -ben diyorum-
Çekemez sulta-i eşirrâyı..
Hangi kuvvet, cevirdi Dârâ'yı,
O cihangirlik zehâbından,
Zapt-ı dünya için sitabından?
Hind'i feth eyler ordusuyla gider,
Cenge azmetmiş olsa İskender,
Lâkin îmânı, kalbi, vicdânı
İhtivâ eyleyen o ülke, kanı
Kuruun tas kesilmeden evvel,
Kal'a-i vahdetinde bir medhal
Açmaz.. İklim-i manevî-i ümem,
İste vaktiyle, öyle hep muhkem
Ve mukaddes kıla'dan ma'dud
İdiler, simdi oldular: Nâbûd.
Yıkıyor zulüm, simdi: Mihrâbı,
İste: Zulmün o ka'r-ı nâyâbı,
Nice kavmın lesiyle örtülmüs,
Sathı, muzlim bir inhinâ, müthiş
Bir sadây-i muhâceme ile akan
Seli, coşmuş da devletin, hâkan,
Ne mukaddesse devrilip gidiyor,
Milletim sanki intihar ediyor
Kime baksan nazarlarında: fütûr!..
Duruyor muzdarip, cebîn, makhûr..
Kime sorsan: Hamûs ve sâmitdir,
Orda zîruh, sanki câmiddir!..
Kimi tutsan: sihirlemis zâlim,
Koca bir kütle-i beser: âlim
Câhil, erkek, kadın, iyâl, evlâd,
Ve bilinmez: bu seli bir cellâd
İhtirâsıyle sevkeden kimdir?
Hangi tılsım, o yerde hâkimdir!
Kimdir idam eden havâssı, nedir:
Halkı ma'dûm eden garip sihir?..
Gerçi var orta yerde bir mücrim,
Bir o olsaydı ıs kolay derdim
Fakat ardında: ordular, paralar..
Bir alay en güzîde maskaralar.
Yağma etmekte simdi memleketin
Nesi kaldıysa, nehb-ü garet icin..
Batsa devlet kimin umurunda?..
İste: ancak senin huzurunda.
Kaabil-i rü'yet olduğundandır
Ki, bu elvahtan satır be satır,
Bütün es'âr-ı pür figânımı ben,
Nar-ı kalbimle, Hakka tevcihen,
Nakl-i hal eylemek icin yazdım..
Yoksa ben böyle sâir olmazdım.
Simdi, senden de en sonunda sözüm:
İstemektir, bir âdilâne hüküm.
Basayım parmağımla her yaraya,
Dinle, bir bir ben arz-ı hâl edeyim,
Sen de hükmet: ey en büyük hâkim!..

İBRAHİM SABRİ

İSLÂM YAZISINA DÂİR

İNÖNÜ'NÜN İSLÂM HARFLERİNE DAİR BEYANLARI VE BUNUN AKSÜLÂMELLERİ

— 7 —

CÜNEYD EMİROĞLU

Enver Paşa'nın kabul ettiği alfabe, uydurma bir alfabeydi. Esası, eski harfleri bitiştirmeden yazmaktan ibaretti. Şimdi unuttum, kaidelerini ama, bu yazı gerçekten bir kargacık, burgacıkdı.

O sırada, Harbiye Nezaretindeki şube müdürlerinden biri olan sayın İnönü'yü bu yazı haklı bir dehşete düşürmüştür. Bu korkuyla Atatürk'ün harf inkilâbına direnmiştir.

Bugün artık, geriye dönmek ihtimali yoktur. Hiç bir tehlike bahis konusu olamaz. Sayın İnönü, «Harf İnkilâbından sonra, eski yazıyı hiç kullanmadım. Şimdiye kadar, yirmi satır bile eski yazı yazmadım!» diyor. Koalisyon hükûmetinde sayın Alican'ın cep defterini çıkartıp, eski yazıyla not almasına kızıyor. O kadar ki; içinden:

«— Şartlar müsait olsa, ben sana gösterirdim!» diye diş bilediğini saklamıyor. Daha da ileri gidiyor:

— Bırakalım bunu, kendi partimizin adamına bir şey yapamaz hale geldik. Şimdi serbest... Herkesin cep defterine ne karışırsın, oldu... demektedir.

Bu kadar taassubuna rağmen, sayın İnönü, bu Harf İnkilâbı'nın bugün de her bakımdan haklı olduğunu itiraf edebilir mi?

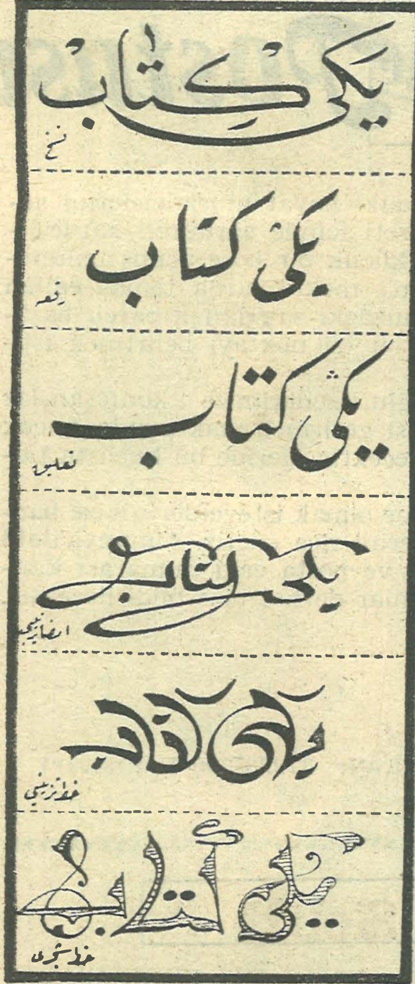
Birdefa şunu söyliyeyim ki, eski harfleri kolayca okuyup yazmayı bilenlerden Harf İnkilâbı'nın en ateşli müdafaacıları olduğu halde, müsveddelerini eski harflerle yapanlar zannettiğinden çok daha fazladır! Sorabilir miyim?... Rahmetli Hüseyin Cahit Yalçın Ulus'taki başyazılarını hangi harflerle yazardı? Eski harflerle! Falih Rıfkı arkadaşımız? Eski harflerle! Ahmed Emin Yalman üstâdımız? Eski harflerle! En büyük şairimiz Yahya Kemal'in kitaplarında müsveddelerinin fotokopilerinden anlıyoruz ki, o da, eski harflerle!

Ben bile dahil olduğum halde, bu yazıyı kolayca bilen hepimiz böyle yapmaktayız. Bu bir, irtica meselesi değil, zamandan tasarruf ve kolaylık meselesidir. Aynı yazıyı, bizim kadar bilen mürettipler de bunu istemektedir.

Ben burada bir eski harf müdafaanamesi yapmak istemiyorum. Fakat, biz bu işte pek yanılmadık mı? Zannetmiştik ki; Batı medeniyeti kervanına katılmak için Lâtin Harfleri'ni kullanmak lâzımdır. Meğer böyle değilmiş! İslâm milletleri, kendi harflerini kullanıyor. Yunanlılar, kendi harflerini kullanıyor. Ermeniler kendi harflerini kullanıyor. 750 milyon Çin, yukardan aşağı yazılan kendi harflerini kullanıyor. Japonlar da, aynı harfleri kullanıyor. İsrail, İbrani harflerini kullanıyor.

Bunların arasında alfabelerinin en güçlü olan Çin alfabesini kullanan Japonlar, okuyup yazma bilmeyeni en az olan milletlerden biridir.

(Devamı var)

«Yeni kitab» ibâresinin İslâm yazısının oniki çeşidiyle birden yazılışını gösteren bir tablo

TÜRKÇE'YE SUİKASD

ÖLÇÜ

Kadir Mısıroğlu

— 8 —

«Harf mes'elesinden sonra bir de imlâ mes'elesi ile karşı karşıya kaldık. Gerçekten bu güçlüğü Ahmed Cevad'ın müşkülpesentliği, daha doğrusu ilmî titizliği büsbütün zor bir hâle sokmuştu. Meselâ eskiden mâzi sigaları «d» harfi ile nihâyet bulurdu. Gitmişdi, gelmişdi gibi... O ise, hayır diyordu, bunların doğrusu gitmişti, gelmişti şeklinde olacaktır. Bu durum, bizde isyan duygusu uyandırıyordu. Çünkü, diyordu, alfabede yalnız sesli ve sessiz harf yok, bir de şiddetli harf var. O şiddetli harften sonra gelen «d» ler «t» olacak. O şiddetli harflerden biri de «ş» dir. Bunun icin de «ş» den sonra gelen «d» ler «t» olacaktır. Sonra sıra bizim isimlerimize geldi. O zamana kadar «b» ile biten isimlerin sonu da «p» olacaktı. Meselâ benim ismim «Yakub» dur. İlle de bunu «p» ile yazacaksın dediler. Ben tabiî buna râzı olmuyorum, değiştirmem diyorum. Oradan kan ter içinde doğru Atatürk'e gidiyoruz. Çünkü o, müşküllerimizin halli için bizim hocamız.

«— Gider gitmez; efendim dedim, bir de benim mes'elem çıktı. Atatürk nedir o mes'ele? diye sorunca:

«— İsmimi Yakup yapmak istiyorlar.» dedim. Ve devam ettim:

«— Benim ismim bir defa beynelmileldir, her yerde «b» ile yazılır. Tevrat'ta Jacob diye geçen bir isimdir. Kur'an da geçen bir isimdir. Yâkub sûresi vardır.»

Bunun üzerine Atatürk gülerek dedi ki:

«— A be birâder, sen de beynelmilel bir isim almasaydın.»

Baktım ki, büsbütün Yakub'u hatta «p» yi bile kaybedeceğim, «pekiyi» dedim. (Bkz: Mustafa Baydar - Zoraki Diplamatın Dedikleri, Cumhuriyet Gazetesi 13. Aralık. 1970 tarihli nüsha.)

Bu tefrikada harf inkılâbı çalışmaları üzerinde son derecede câlib-i dikkat hâtıralar nakleden Yakub Kadri Karaosmanoğlu bu inkılâbın Türkçe'ye üzerinde durduğumuz harf eksiklikleri sebebiyle verdiği zararları M. Kemal Paşa'nın bile kabul eylediğini gösteren şu beyanda bulunmaktadır:

«... Bu gezisinden dönüşünde Atatürk dedi ki, bir şeyi değiştirmeye mecburuz. Biliyorsunuz eski yazıda «ha» vardır, «hı» vardır. «Hı» yı nasıl okuyacağız? Avrupa'lılar bu maksadla «ha» nın yanına «k» harfini ekliyor. Atatürk, bunu kabul ettirememiş gittiği yerlerde. Efendim o, da «ha» bu da «ha» demişler. Gerçekten Türkçe'mizde «hı» pek bâriz değildir..» (Bkz: aynı gazete)

2. Lâtin asıllı yeni alfabede bu harf eksiklikleri bazı kelimelerin bir birine karışmasından başka tamâmen ters manada telâkkisine sebep olacak derecede telâffuz hatalarına meydan vermektedir. Meselâ: «helâk» kelimesinden gelen «hâlik» ile «halk» kelimesinden gelen «hâlik» kelimeleri yeni alfabe ile ayırd edilir bir şekilde yazılamamaktadır. Halbuki bunların birisi yok edici, diğeri ise var edici manâsındadır. Bu hatâ İslâm harflerindeki «*kaf*» ile «*kef*» arasındaki farkın ihmalinden doğmuştur. Halbuki bu ihmâl bizzat inkılâbın kendisini de gâyet çirkin bir mânâda istimâl edilir bir hâle sokmuştur. Gerçekten «*kelb*» kökünden gelen ve «*köpekleşmek*» demek olan «*inkilâp*» kelimesi yeni nesillerce «*inkılâb*» yerine bol bol kullanılmaktadır.

Bu. «*kef*» ve «*kaf*» harfleri arasındaki farkı kaale almamak bugünkü nesillerin Türkcesinde çok vahim hatâlara yol açmıştır. Gerçekten bir «*kaanun*» kelimesini «*kânun*» dan ayırdetmek imkânsız olmuştur. Bunu iki «a» harfi kullanarak yazmak da doğru olmadığına göre «k» den sonra gelen «a» harfini inceltti̇ğimizde ortaya başka bir kelime olan «*kânun*» çıkmaktadır. Zira, bu işâret «kaf» harfini «kâf»a çevirmektedir. Bu sebepledir ki; dinî metinlerde sık sık geçen ve «söyledi, buyurdu» mânâsında kullanılan «kaale» kelimesini lâtin harfleriyle yazmak asla mümkün değildir. Türkçemizde «kale» Arapça'nın «kal'a» sı yerine kâim olarak mevcûd bulunduğuna ve «kaale almak» tâbirinde geçtiği diğer bir kelime daha bulunduğuna göre, gelin de siz işin içinden çıkın bakalım!...

Misâller saymakla ve göstermekle bitmez. Ancak, şu kadarını söyliyelim ki; bu harf inkılâbı alelacele yapılmamış olsaydı bile bu hatâların çoğunu bertaraf etmek yine de mümkün olmazdı. Çünkü İslâm harfleriyle yazılmış metinleri ek-

(Devamı var)

Sebil
herşey hak için

HÂDİSELER SEBİL'İ TEYİD EDİYOR

Gazetemizin altıncı sayısında, Ermeni komitelerinin Türkiye'ye karşı olan emelleri için Beyrut'u bir üs hâline getirme gayretlerinden bahsetmiş ve bu emelin buradaki son karışıklıklar dolayısıyla suya düşmek üzere bulunduğunu bildirmiştik. Bu neşriyatımız üzerine bazı dostlarımız bizi, mes'eleyi izam etmekle itham etmişlerdi.

Beyrut baş katibimizi Ermeniler öldürdü

KIZI ECE' Yİ ÇOK SEVERDİ: Oktar Cirit Viyana Büyükelçisi Daniş Tunalıgil'in suikaste kurban gitmesinden iki gün önce Beyrut Büyükelçiliğine başkâtip olarak atanmıştı. Eşi ve 4 yaşındaki çocuğunu ise iç savaş nedeniyle yanına almamış ve İstanbul'da bırakmıştı. Katledilen genç diplomatımız 4 yaşındaki kızı Ece'ye son derece düşkündü. Şimdi küçük Ece etrafında ağlayanlara "Baba bizi bekliyor" diyor ve onların döktükleri gözyaşlarına bir anlam veremiyor.

Fakat işte aradan onbeş gün gibi kısa bir müddet geçmeden ortaya çıkan bir hâdise bizim doğru düşündüğümüzü ortaya koydu. Hayallerinin suya düştüğünü gören ve bu sebeple hırçınlaşan Ermeni komitecileri, Beyrut Konsolosluğumuzun başkâtibi Cirid'i feci bir sûrette katlettiler. Tevekkeli «Su uyur, düşman uyumaz!» dememişler. Bu hâdiseler hep düşmanı küçümsememiz ve gerçeği önceden görenleri hayalperestlikle suçlamamız yüzünden başımıza gelmektedir.

Birlikte yaşadığımız gayri müslim ekalliyetler arasında, lisan ve an'anelerimizi benimsemek yönünden Ermeniler'in müstesna bir durumda oldukları muhakkaktır. Ancak bunların, yakın tarihte, Türk - İslâm düşmanlarının maksadlı tahriklerine açık bulunmaları - evvelâ kendileri sonra da büyük Türk Milleti için - cidden bir talihsizlik olmuştur.. Ne yazık ki; şuraya buraya yayılmış Ermeniler içinden hâlâ bir takım mâceracıların çıkması önlenememekte ve bu durum, herşeyden önce dahildeki ırkdaşlarını tedirgin etemktedir. Ermeniler'e şu Türk atasözünü hatırlatalım: Rüzgâr eken, Poyraz biçer!..

Mart Dumanı

(Baştarafı 3. Sayfada)

durumun bundan başka bir türlü telâkkiye müsâid olmadığı görülmektedir. Hal böyleyken, bazı hâkimler bu kanunu, onun sarahatine aykırı bir sûrette şahsî temavüllerine göre anlamak ve tatbik etmekte musîr davranmaktadırlar. Bu durum M. Kemal Paşa ve onun otoritesini İslâm güneşi için, bir küsuf vâsıtası hâline getirmek isteyen devrimbazların -her ne kadar güçleri tükenmise benziyorsa da- hâlâ faaliyette olduklarını göstermektedir. Şu hâle nazaran Müslümanlar üzerindeki zulmet kalkmış fakat onun yerini kesif bir *«Mart Dumanı»* almıştır. Zulmette eşyâ gözükmez. Bu sebeple ru'yet iltibasları yoktur. Halbuki insanlar *«Mart Dumanı»*nda görme imkânlarının selbolunduğunu kabul etmezler. Kaba sekil idrâki icindedirler. Bu da dehşetli bir sûrette iltibaslara ve galat-ı rû'yetlere sebep olur. Bugünkü Türkiye'nin manzarası bundan ibârettir. Mes'ele *«Mart Dumanı»*nın zâil olup ortalığın tamâmen açılacağı ve görüş mesâfesinin normale döneceği zamana kadar, devrimbazların galat-ı ru'yetlerine muhatab olmamak noktasında düğümlenmektedir!.

Bu durum, meşhur fıkradaki gerçeği hatırlatmaktadır:

Adamın biri şehirden sür'atle kaçıyormuş. Arkadaşına rastlamış. Niçin acele ile kaçtığını sorunca:

«— Şehrin vâlisi emir çıkarmış, bu şehirde artık develer dolaşmıyacakmış.» diye karşılık vermiş. Arkadaşı sormuş:

«— Peki dolaşırsa ne olacakmış?»

«— Boyunları vurulacakmış!.»

«— Peki sana ne, sen niçin kaçıyorsun?»

Adam cevap vermiş:

«— Azizim, sen bu memlekette ahvâlin neye vardığını bilmiyormuşsun gâliba!. Biri çıkar da sana veya bana deve derse, olmadığımızı nasıl isbat eder de kellemizi kurtarabiliriz!...»

Dikkat edin, biri çıkıp da size *«Atatürk düşmanı»* demesin. Olmadığınızı ispat için, Mart Dumanı'nın zâil olacağı mes'ûd zamana kadar beklemezler!...

Almanya Postası

Almanya'da, güç şartlar altındaki hayat mücadelelerini vatanları ve çoluk çocuklarının hasreti içinde sürdüren kardeşlerimizle hasbihâl için gazetemizde küçük bir köşe açmış bulunuyoruz. Burada işçilerimizden gelen mektuplarda temas edilen mes'eleleri ele alacağız. Asıl önümüzdeki sayıdan itibaren başlıyacağımız bu sütun için şimdilik şu iki noktayı belirtmek istiyoruz:

1. Başyazarımız Kadir Mısıroğlu, işçilerimize konferanslar vermek üzere onların tatillerine rast getirmek maksadıyle, ancak Nisan ayı sonunda Almanya'ya gidecektir. İleride bu hususta tafsilât vereceğiz.

2. Almanya'da gazetemize abone olmak isteyenlerin bize banka aracılığı ile para göndermemelerini rica ederiz. Almanya'daki kardeşlerimiz için aşağıdaki adres ve posta çeki numarası kâfidir. Buraya müracaatla abone olanlar derhal bize bildirilecektir.

Adres:

Hasan Damar
Bienroder Weg 79
3300 Braunschweig

Poste çeki nu. (Postscheckkonto-Nr. 37938-300 Hannover)

Selâm ve sevgilerimizle.

Sebil

hersev hak icin

Haftalık, tarafsız, siyasi, edebi, tarihi, gazete

Yıl : 1 Sayı : 9

BEŞ LİRA

Sahibi ve Yazıişleri Müdürü:
KADİR MISIROĞLU

ABONE Yıllık 200 TL. 6 aylık: 100 TL.
İDAREHANE: Vilâyet Hanı Kat: 3 No: 204 — İstanbul Tel.: 26 38 96
Dizgi: Sebil Mat.
Baskı: Fazilet Mat.
Umûmi Tevziat: SABRİ ÖZAKAR

Almanya Mümessilleri
A. RÜŞTÜ BANAZ — HASAN DAMAR
33 Braunschweig Haeckel str. 13
Telefon: 0531 — 32 36 89
İngiltere Mümessili: İSMAİL ERÜNSAL

سبيل
كل شئ للحق
جريدة اسبوعية، سياسية مستقلة، تاريخية ادبية
ص.ب : ٨٠٨ استانبول - تركيه

Sebil

EVERYTHING DEVOTED TO THE TRUTH (HAQQ)
An Independent Muslim, Historical, Political and Literary Weekly
P. O. BOX 808
İstanbul/TURKEY
PHONE : 26 38 96
PRICE : 5 T.L.
Representative of Germany
A. RÜŞTÜ BANAZ — HASAN DAMAR
33 Braunschweig Haeckel Str. 13
phone : 0531 — 32 36 89
Representative of England
İSMAİL ERÜNSAL